„ICHUD" № 11 (15) WRZESIEN 1946 ערב ראש השנה תש"ז רייז 5 זל.

איחוד

ציוניסטיש-דעמאקראטישער ארגאן

מאַקסימיליאַן טאַוכנער

ערב דער אַנטשיידונג

עס דערנענטערט זיך דער טערמין פון ציוניסטישן קאָנגרעס. שוין אינגיכן וועלן די פּוילישע ייִדן האָבן די מעגלעכקייט ארויסצוזאָגן זייער וואָגיקע מיינונג וועגן די וויכטיקסטע ענינים, פאַרן ייִדנטום אין ציוניזם. זיי וועלן ארויסזאָגן די מיינונג זייערע אין די וואלן צום ציוניסטישן קאָנגרעס, אָפּשאַצנדיק מיט באַדענקשאַפט און זאָרג דאָס פּראָגראַם און די טעטיקייט פון די ציוניסטישע גרופּירונגען, וועלכע עקזיסטירן אויפן געביט פון פּוילן.

די איבערברוכס־צייטן, וועלכע אונזער דור לעבט איבער, פאָדערן איבערברוכס־באַשלוסן, און איבערברוכס־באַדענקשאַפט, אחריות און רייפקייט.

מיר לעבן איבער דעם טראַגישסטן אָפּשניט פון אונזער פאַרבלוטיקטער געשיכטע. אַן אָפּשניט, וואָס מען דאַרף רעכענען פאַרן ווייטערדיקן עטאַפּ אין דער תקופה פון מאַרטיראָלאָגיע און אומגליקן, וואָס האָט זיך אָנגעהויבן פאַר אונזער פאָלק מיטן אויסברוך פון דער צווייטער וועלט־מלחמה, וועלכע אָבער האָט זיך נאָך לחלוטין נישט פאַרענדיקט, הגם צו די קריגס־אָפּעראַציעס אויף דער וועלט האָט שוין א סוף גענומען. דער קאַטאַקליזם, וואָס איז אַדורכגעגאַנגען איבער דער וועלט, האָט זיך פאַר אונז אַרויסגעוויזן פאַרן טראַגישסטן. ער האָט אונז צעמורשט: כמעט א העלפט פונעם פאָלק — פיזיש; דעם איבערגעבליבענעם טייל — מאָראַליש. אין דאָזיקן מצב פון פאַרטעמפּטקייט און פאַרטויבונג, וועלכער שאַפט זיך געוויינטלעך אונטער דער ווירקונג פון ענויים קשים, קאָן נאָר אַן אויסערגעוויינטלעך פריינטלעכע און וואַרעמע אַטמאָספערע מצד דער סביבה שאַפן באַדינגונגען, וואָס זיינען עלול צו העלפן דער רעגענעראַציע פון צעטרייסלטן אָרגאַניזם. צי האָבן מיר געפונען אַזאַ אַטמאָספערע?

דער וווּקס פון אַנטיסעמיטיזם פון איין זייט, און די וואָס ווייטער אַלץ גרעסערע שוועריקייטן, וועלכע עס טרעפן די רעשטלעך פון ייִדישן פאָלק אויף זייער וועג צו דערגרייכן באַדינגונגען צו לעבן לויטן מוסטער פון אַנדערע פעלקער, זיינען דער בעסטער באַווייז פון דער דאָזיקער אַטמאָספערע.

נאָך מער מערקווירדיקער זיינען די קלעפּ, וועלכע עס פאַלן אויף אונז, נאָך וויטיקלעכער פילן מיר זיי, וואָס אין די פינצטערע יאָרן פון דער היטלעריסטישער גרויזאַמקייט האָבן מיר געהערט צו די יעניקע, וועלכע האָבן אַמשטאַרקסטן געגלויבט אין א נייער, בעסערער נאָך־מלחמהדיקער וועלט. אין א וועלט, אין וועלכער נאָר דאָס פעלן פון אונזערע נאָענטסטע וואָלט נישט געלאָזט אונז צו פילן זיך גליקלעכע. נאָכאַמאָל האָט די וועלט זיך אויסגעלאַכט און חוזק געמאַכט איבערן פאָלק פון קרענקלעכע אָפּטימיסטן, וועלכע, אומקומענדיק אין די קרעמאַטאָריעס, האָבן נאָך געקאָנט טאָן א שמייכל, וואָס דרינגט ארויס פונעם טיפן באַוווסטזיין, אַז היטלער וועט פונדעסטוועגן די דאָזיקע גיגאַנטישע געראַנגלען פאַרשפּילן, און דאָס דורך אים פאַרפּלאָגטע פאָלק וועט זיך נאָך דערוואַרטן אויף א ליכטיקן עתיד.

דער נישט באַרעכנטער אָפּטימיזם איז ווידער געבליבן אויסגעשטעלט אויף חוזק. דאָס יידישע בלוט, וואָס איז אין דער דאָזיקער מלחמה פאַרגאָסן געוואָרן, האָט זיך ארויסגעוויזן אַלס א צו נישטיקער פרייז פאַר א פריי און רואיק לעבן, וועגן וועלכן עס חלומען אַזוי די צעריבענע יידישע רעשטלעך, וואָס טוליען זיך צום וואַנדער־שטעקן איבער אייראָפּע. אַזוי איז עס. און דערמיט מוז מען שלום מאַכן. און נישט וויינען, נישט זיפצן מער, נישט רופן צום געוויסן פון דער וועלט, צו מיטגעפיל, צו פריינטשאַפט. דאָס דאָזיקע איז אין דער אמתן נישטאָ. און גיכער דערשיינען די דאָזיקע פאַנ־

דעראַבילען ערשט דעמלט, ווען דאָס פאָלק דערשלאָגט זיך מיט אייגענער אָנשטרענגונג צו עפּעס.

מען מוז זיך קודם כל פאַרלאָזן אויף די אייגענע כוחות. מען דאַרף גובר זיין די באַדויערונג און ווייטיק, וואָס עס רופט ארויס אין אונז די אַזוי גערופענע אומיושרדיקייט פון דער וועלט און פאַרשטיין לסוף, אַז עס איז נישט געווען און עס וועט נישט זיין אין פּאָליטישן לעבן קיין סענטימענט און קיין געפיל, און אַז עס וועט נאָר זיין א צוזאַמענשטעל פון כוחות און אינטערעסן, וועלכע וועלן דעצידירן וועגן גורל פון באַטרעפנדן פאָלק.

אונזער ציוניסטישע אָריענטאַציע דאַרף זיך איבערשטעלן אויף די רעלסן פון פּאָליטישן רעאַליזם. מיר מוזן זיך אָננעמען מיט מער צוטרוי צום כוח פונעם ארץ־ישראלדיקן ישוב. מיר מוזן די דאָזיקע כוחות פאַרשטאַרקן. מיר טאָרן זיך נישט לאָזן אָפּשרעקן דורך פאָדערונגען, וועלכע טרעפן אין אונזערע לעבעדיקסטע פאָלקס־אינטערעסן. מיר מוזן געדענקען, אַז דער ארץ־ישראלדיקער ישוב ציילט היינט העכער 600 טויזנט מענטשן. מסירת־נפשדיקע, פאַרהאַרטעוועטע, דעטערמינירטע מענטשן, וועלכע זיינען גרייט אויף אַלץ. און הינטערן ישוב שטייט דאָס גאַנצע וועלט־יידנטום, וואָס נישט קוקנדיק אויף זיין טראַגישער היימלאָזיקייט, און אפשר טאַקע דערפאַר, איז עס א קראַפט נישט צו מבטל מאַכן. פאַר יידן, וועלכע זיינען אריבערגעקומען היטלערן, זיינען נישט שרעקלעך לאַגערן און דראָטן אין דייטשלאַנד, אין עתלית, צי אויף ציפּערן, זיי האָבן שוין געזען און איבערגעלעבט מערער. עס האָט זיך אָנגעזאַמלט אין זיי דער גייסט פון ווידערשטאַנד. זיי זיינען גרייט צו קעמפן פאַרן רעכט אויף דאָס גליק צו באַשיצן א פאַטערלאַנד.

אונזער פּאָליטישער רעאַליזם הייסט אונז היינט זאָרגעוודיק באַטראַכטן יעדע פּאָליטישע קאָנצעפּציע, וואָס ווערט ארויסגערוקט אין ענין ארץ־ישראל. מען טאָר נישט האַנדלען אייַלעוודיק. אויף טעאַטראַלע זשעסטן און עפעקטן קאָנען מיר זיך נישט דערלויבן אין יאָר 1946. אָבער מיר טאָרן זיך נישט לאָזן אָפּשרעקן דורך וועמען עס זאָל נישט זיין.

די יידיש־אַראַבישע פאַרשטענדיקונג איז א נויטווענדיקייט. מען דאַרף וועגן דעם רעדן קלאָר. אויב מיר דאַרפן לעבן אין ארץ־ישראל, ווי אין אונזער קינפטיקער מלוכה. דער דאָזיקער פּאָסטולאַט איז רעאַל, אויב מיר ווילן אָפּוואַרפן דעם גאַנצן עמאַציאָנעלן פּאָן פון דאָזיקן פּראָבלעם. ביידע צדדים זיינען פאַראינטערעסירט אין א פאַרשטענדיקונג. דאָס פאַרלאַנגט דער פּאָליטישער רעאַליזם. דער רעאַליזם, וואָס הייסט גרויס־בריטאַניע צו אַזאַ פאַרשטענדיקונג נישט צו דערלאָזן.

מיר מוזן אַרבעטן אין דער דאָזיקער ריכטונג.

מיר מוזן ברענגען דערצו, כדי אונזער זאַך זאָל ארויסגיין אויף א ברייטערן פאָרום, אײדער די ענגליש־יידישע, צי ענגליש־אַראַבישע געשפּרעכן.

עפּעס האָט זיך געענדערט אין דער וועלט זינט דעם יאָר 1939. ענגלאַנד האָט שוין פאַרלוירן איר פאָרמעלע פּאָזיציע פון א מאַנדאַטאַר, ווייל עס איז אַראָפּ פון דער אַרענע די פעלקער־ליגע, דער פאָרמעלער מאַנדאַנט. די מאַנדאַטאַר־באַציונג דאַרפן מיר באַטראַכטן פאַר אויפגעלייזט. די אָרגאַניזאַציע פון די פאַראייניקטע נאַציעס דאַרף זיך פאַרנעמען מיטן ארץ־ישראל־פּראָבלעם, איינשליסלעך מיטן פּראָבלעם פון דער יידישער נויט און נע־ונד.

אין יאָר 1946 קאָנען מיר זיך נישט באַפרידיקן מיט מינדערהייטס־קלאַוזולעס צי מיט א נייעם מאַנדאַט. נאָך די יאָרן פון ליידן און ענויים מוזן מיר אריין אין צוזאַמענשטעל פון פרייע פעלקער, ווי גלייכע מיט גלייכע.

און אינעם אינערלעך ציוניסטישן לעבן איז אונז מער ווי ווען עס איז נויטיק שלום. שלום אויף אַלע אָפּשניטן. אין נאָמען פון היסטאָרישן ציל, צו וועלכן מיר שטרעבן און וועלכער עס וועט אונז, גלויבן מיר, געלינגען צו פאַרווירקלעכן איצטער, דאַרפן אַלע גרופּירונגען און פּאַרטייען אונטערוואַרפן זייערע פּראָגראַמען דעם העכערן פאָלקס־דעוויז ביים היינטיקן טאָג:

קאַמף פאַר פולער נאַציאָנאַלער אומאָפּהענגיקייט, פאַר א סוווערענער יידישער מלוכה, קאַמף אַזש ביז א נצחונפולן סוף.

אין אָנבליק פון די היסטאָרישע באַשלוסן דאַרף דער ציוניסטישער לאַגער מיט זיך פאָרשטעלן: סאָלידאַריטעט, אחריות, דערוואַקסנקייט און פאַרשטאַרקטן פּאַטריאָטיזם.

זאָל דער 22־טער ציוניסטישער קאָנגרעס זיך שטעלן אויף דער הויך פון זיין אויפגאַבע!

לרגלי התחדשות השנה – שנת התש"ז

אנחנו, שרידי יהדות פולין, פליטי החורבן הגדול, נאמני חזון התקומה בארץ אבות – שולחים את ברכתנו החמה
לחלוצי מערכתנו הלאומית;
לתנועת המרי והשחרור במולדת, לחיילי „הגנה";
להנהגה הלאומית, לסוכנות העברית;
לכל אסירי ציון בעתלית, בלאטרון, ברפיח וביתר מחנות ההסגר
ולכל אחינו הדופקים בשערי הארץ ונסגרו על האי קפריסין;
להתאחדות הציונים הכלליים, לתנועת חלוצית העולמית
„איחוד הנוער הציוני־עקיבא" ולקבוצי „העובד הציוני" בארץ;
למחנה הציוני בתפוצות ולכל ישראל;
לכל קבוצינו, סניפינו, ולחברינו בפולניה ובכל אתר ואתר
ולכל קוראי עתוננו.

תהא השנה הבאה שנת גאולה ונצחון – שנת הקמת מדינה עברית בארץ־ישראל שנת קבוץ גלויות.

מרכז איחוד הציונים הדמוקרטיים בפולניה
הנהגה הראשית של תנועת „איחוד הנוער הציוני־עקיבא"
מערכת „איחוד"

דוד מעלטער

דער גורל פון פאָלק אין אונזערע הענט

נאָך זעקס יאָר פון גרויזאַמען קריג און נאָך זיבן שווערלעכע יאָר פאַרן לעבן פון אונזער פאָלק, וועט זיך אין נאָוועמבער חודש פאַרזאַמלען דער 22־טער ציוניסטישער קאָנגרעס, דער עכסטער פאַרלאַמענט פון אונזער „מלוכה אונטערוועגס". דער קאָנגרעס קומט פאָר אין א מאָמענט ווען אונזערע וווּנדן זיינען נאָך נישט אויסגעהיילט און אונזער צוקונפט איז נאָך נישט געזיכערט.

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין פּוילן האָט נאָך אין פאַרלויף פון איר גאַנצער געשיכטע נישט איבערגעלעבט אַזוינע היסטאָרישע טעג ווי איצט. דער דראַנג קיין ארץ־ישראל פון אַלע אייראָפּעישע יידן, און צווישן זיי אויך פון פּוילישע יידן, נעמט אָן אַלץ א מער מאַסנהאַפטן כאַראַקטער. די יידישע מאַסן האָבן פאַרשטאַנען אַז אין זייערע הענט ליגט דער גורל פון דעם פאָלק און זיין צוקונפט.

אין די שווערע פאַר יידן טעג, אין וועלכע זיי ווייזן ארויס אַזוי פיל אָפּפערוויליקייט, דאַרף די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע שטיין אויף דער וואַך פון נאָרמאַלער אַנטוויקלונג פון יידישן לעבן.

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע דאַרף אויסוואַקסן אויף יעדן אָרט ווו עס זיינען דאָ יידן. מען דאַרף אויסלערנען די איבערגעבליבענע יידן, אַז זיי זאָלן גלויבן אין יידישן פאָלק און אין זיין ווערט. דען דאָס איז איינס פון די מיטלען צום געווינען דעם געראַנגל פאַר אונזער צוקונפט. דאָס גאַנצע פאָלק קאָן און וועט דעצידירן וועגן זיין גורל.

די יאָרן פון קריג און די טעג פון נאָך דעם קריג האָבן איבערצייגט גאַנץ קלאָר יעדן איינעם, אַז בלויז דער ציוניזם איז בכוח צו לייזן די יידן־פראַגע, דורך שאַפן א מקום מנוחה פאַר דער געבליבענער שארית־הפליטה.

דער קאָנגרעס מוז מאָביליזירן אַלע כוחות צום לעצטן און דעצידירנדיקן קאַמף פאַר א יידישער מלוכה אין ארץ־ישראל. אין די דאָזיקע דעצידירנדיקע מינוטן מוז דאָס גאַנצע פאָלק זיין געאייניקט, ווייל נאָר דאַן וועלן מיר זיין אימשטאַנד אויסצופירן די אויפגאַבן וואָס שטייען פאַר אונז. צו דעם דאַרף מען האָבן די אָנשטרענגונג פון אַלע, און נישט פון איין קלאַס אָדער איין פּאַרטיי. אין דעם אחריותפולן מאָמענט איז דער „איחוד" אין פּוילן דער אויסדרוק פון אייניקייט. ער וואַרפט אָפּ יעדן פראַקציאָניזם, און יעדער געפערלעכער צעשפּליטערונג אין דעם יידישן פאָלק. דער „איחוד" רופט צו פאָלקאָמער אייניקייט און שלום, צו סאָלידאַריטעט און האַרמאָנישער צוזאַמענאַרבעט פון אַלע יידן. מיר רופן די גאַנצע יידישע באַפעלקערונג: שליסט זיך איין אין די רייען פון „איחוד" בכדי צוזאַמען מיט אַלע, דעם 29־טן ד. מ., אין טאָג פון די וואַלן צום 22־טן ציוניסטישן קאָנגרעס—צו שטימען פאַר די דעלעגאַטן פון „איחוד".

וואַל־פּלאַטפאָרם פון וועלט־פאַריייניקונג פון אלגעמיינע ציוניסטן

צום 22־טן ציוניסטישן קאָנגרעס

א.

1. זייט די טעג פון הערצל, זייט דעם ערשטן קאָנגרעס, איז דער אלגעמיינער ציוניזם טריי דעם ציוניסטישן בראשית־געדאַנק, אז די ציוניסטישע נאַציאָנאַלע באפרייונג פון יידישן פאלק וועט דער־גרייכט ווערן נאָר דורך דער גרינדונג פון דעם יידנ־שטאט אין ארץ־ישראל, וואָס מוז געבויט ווערן דורך די חלוצישע אָנשטרענגונגען פון דעם גאַנצן יידישן פאלק, אָן אונטערשייד פון קלאס, פארטיי אָדער ווינק־לאַנד.

2. די קאַטאַסטראָפע פון אייראָפּעיִשן יידנטום פון איין זייט, ווי אויך די דערגרייכונגען און אנטוויק־לונגס־באדערפעניש פונם ישוב אין א"י האָבן פארוואַנדלט די גרינדונג פונם יידנשטאַט אין א דרינגנדיקער אומפארמיידלעכער נויטווענדיקייט. דער אלגעמיינער ציוניזם וועט פארזיכערן די קאָנצענט־רירונג פון אלע אונזערע כוחות און ענערגיעס כדי ווי אמשנעלסטן צו דערגרייכן אָט דעם ציל.

3. דער אלגעמיינער ציוניזם שטיצט ענערגיש די ווידערשטאַנד־באַוועגונג פונם ישוב און פון די יידן אין גאר דער וועלט קעגן דער פאליטיק פון דער מאַנדאַטאר־מאַכט, וועלכע פאראַט אירע אינ־טערנאַציאָנאַלע פארפליכטונגען, ברעכט דאָס רעכט און באַנוצט געוואַלט, מיט דער כוונה צו ליקווי־דירן דעם ציוניזם.

4. דער אלגעמיינער ציוניזם וועט זיך קעגנשטעלן יעדן פארזוך צו פארלעצן דעם סטאַטוס, די קאָמ־פּעטענצן און פרייהייט פון דער יידישער אגענץ פאר ארץ־ישראל, אלס די איינציקע דעמאָקראַטיש געוויילטע פארטרעטונג פונם וועלט־יידנטום.

5. דאָס יידישע פאלק אין גאר דער־וועלט אי־דענטיפיצירט זיך מיט דער באַוועגונג פון פליטים און חלוצים, וואָס רייסן זיך דורך אויף אלע וועגן פון גלות צו די ברעגן פון יידישן היימלאַנד. דער אלגעמיינער ציוניזם פאָדערט די העכסטע אָנ־שטרענגונג און די פולסטע הילף פונם אָרגאַניזירטן יידנטום פאר דער פרייער עליה־באַוועגונג.

6. דער אלגעמיינער ציוניזם באַשטייט אויף דעם רעכט פונם יידישן פאלק זיך צו פאַרטיידיקן קעגן יעדן אָנגריף אויף זיין זיכערקייט, אנטוויק־לונג און פרייהייט אין ארץ־ישראל. די „הגנה" איז דער אויסדרוק פונם דאָזיקן עלעמענטאַרן רעכט, און דער אלגעמיינער ציוניזם וועט זיך איינשטעלן פאר דער רעכט פון דער „הגנה" צו ליוסטן ווידער־שטאַנד יעדן פרוּוו צו שטערן די פרייע אנטוויקלונג פון דעם יידישן ארץ־ישראל. די איצטיקע קריזיס־לאַגע פאָדערט מער ווי תמיד די איינהייט פון די יידישע כוחות, און דער אלגעמיינער ציוניזם נעגירט דעריבער די עקזיסטענץ און אַק־טיוויטעטן פון סעפּעראַטע אומפאַראַנטוואָרטלעכע גרופּן.

ב.

1. דער אלגעמיינער ציוניזם שטייט אויף דער וואַך, אז די פארווירקלעכונג פון ציוניסטישן אידעאַל זאָל זיין דאָס הערשנדיקע קריטעריום אויף אלע געביטן פון דער ציוניסטישער טעטי־קייט, און שטעלט זיך קעגן, אז די עניִנים פון ציוניזם זאָלן אונטערגעאָרדנט ווערן, וועלכן ס'איז אידעאָלאָגישן אויסזיבט־פונקט.

2. דער אלגעמיינער ציוניזם פאָדערט די פאַר־שטאַרקונג פון די נאַציאָנאַלע אינסטיטוציעס און פאַרברייטערונג פון זייער קאָמפּעטענץ אויף אלע געביטן פון לעבן. אלגעמיינע נאַציאָנאַלע אויפגאַבן און פונקציעס, וואָס ווערן אויסגעאיבט דורך פאַר־טייען און גרופּירונגען, מוזן איבערגעגעבן ווערן אין די הענט פון דעם אלגעמיינעם נאַציאָנאַלן אויטאָריטעט.

3. דער אלגעמיינער ציוניזם פאָדערט צו פאַר־טיפן און אויסצוברייטערן די חלוצישע דער־ציונג פון דער יידישער יוגנט אין אלע לענדער, אין די ראַמען פון און איינהייטלעכער „החלוץ"־אָרגאַניזאַציע, אין וועלכער אלע גרופּירונגען זאָלן האָבן גלייכע מעגלעכקייט פון אנטוויקלונג און גלייכע רעכט אויף עליה און התישבות אין א"י.

4. דער אלגעמיינער ציוניזם זעט אלס ציוניס־טישע נייטווענדיקייט די עקזיסטענץ פון איין אל־געמיינער הסתדרות־העובדים, וואָס זאָל פאַראייניקן אלע ארבעטער אין ארץ־ישראל אָן אונטערשייד פון איבערצייגונגען. דער אלגעמיינער ציוניזם וועט שטיצן די פאַרזעצונג פון דער חלוצישער קאָלאָ־ניזאַציע און חלוצישע דעראָבערונגען אין דאָרף און שטאָט, ווי אויך די זעלבסטהילף־אינסטיטו־ציעס פון דער ארבעטער־מאַסע. דער אלגעמיינער ציוניזם וועט זאָרגן אין דער זעלבער מאָס, עס זאָל געזיכערט ווערן די אנטוויקלונג פון דער פּריוואַ־טער איניציאַטיוו אין אינדוסטריע, האַנטווערק, האַנדל און לאַנד־ווירטשאַפט, וועלכע האָט אין דער גאַנצנהייט און אין דער צוקונפט א לעבנס־וויכטיקע באַדייטונג פאר דער אויפנאַמע־פעיקייט פון עולים און באַשעפטיקונג פון ארבעטס־הענט; דער אלגעמיינער ציוניזם וועט זיך איינשטעלן פאר א גערעכטער פארטיילונג פון די נאַציאָנאַלע פאָנדן אינם בּיודזשעט צווישן אלע פאָרמען פון קאָנ־סטרוקטיווער ווירטשאַפטלעכער טעטיקייט אין ארץ־ישראל.

5. מיט דער פולער באַרוקזיכטיקונג פונם רעכט פון די ארבעטער צו פאַרטיידיקן זייערע עקאָ־נאָמישע און סאָציאַלע פּאָזיציעס, באַטראַכט דער אלגעמיינער ציוניזם, פאַרן וווּיל פון דער יידישער ווירטשאַפט אלס גאַנצעס, אויסצומיידן קאָנפליקטן צווישן ארבעטס־געבער און ארבעטס־נעמער און פאָ־דערט דעריבער צו פאַרברייטערן די קאָמפּעטענצן פונם נאַציאָנאַלן אַפּאַראַט פאר פאַרמיטלונג און אַרביטראַזש.

6. דער אלגעמיינער ציוניזם פאָדערט, אז די אנטשפּרעכנדיקע אינסטיטוציעס פון דער יידישער אגענץ אין ארץ־ישראל וואָס באַשעפטיקן זיך מיט אויפגענומען עולים, זאָלן אָרגאַניזירט און געפירט ווערן אזוי, אז יעדער ייד אָן אונטערשייד פון באַ־רוף און סאָציאַלער פּאָזיציע זאָל קאָנען געניסן פון זייער הילף און שטיצע.

7. דער אלגעמיינער ציוניזם פאָדערט, אז די יידישע טראַדיציע זאָל אָפּגעהיט ווערן אינם עפנט־לעכן לעבן פון ישוב און דער באַוועגונג.

8. דער אלגעמיינער ציוניזם האַלט, אז אונזער צוקונפט אין ארץ־ישראל הענגט אָפּ אין א גרויסער מאָס פונם גייסט פון יידישער נאַציאָנאַ־לער איינהייט, וואָס מוז איינגעפלאַנצט ווערן אין ישוב, און בעיקר אינם יונגן דור.

דער אלגעמיינער ציוניזם שטרעבט דעריבער צו דער שאַפונג פון אן אלגעמיינעם שול־סיסטעם פאר דער גאַנצער שול־יוגנט, ווו עס זאָל קאָנען אָפּ־געהיט ווערן די פרייהייט צו פלעגן די סאָציאַלע און רעליגיעזע אידעען, אָבער אונטער נאַציאָנאַ־לער קאָנטראָל. פּאַרטייאישע איינפלוסן און אָפּאַ־ראַטן דאַרפן נישט געפינען קיין אָרט אין שול־וועזן, ספּאָרט א. א. וו.

ג.

1. דער אלגעמיינער ציוניזם וועט פאָדערן אויפן 22־טן ציוניסטישן קאָנגרעס די בילדונג פון א ווי ווייט מעגלעך ברייטער קאָאַליציע. אין דער צוקונפטיקער עקזעקוטיווע זאָלן געזיכערט ווערן: א) ארבעטס־פעיקייט פון אלע דעפּאַרטאַ־מענטן; ב) קאָלעקטיווע פאַראַנטוואָרטונג פון אלע מיטגלידער; גערעכטע פאַרטיילונג פון אויסגאַבן אין אויפלויסן סיי אין ארץ־ישראל און סיי אין חוץ־לארץ, צווישן אלע באַשטאַנדטיילן פון דער קאָאַליציע.

2. די אנטוויקלונג און פאַרצווייגונג פון דער ציוניסטישער ארבעט אין ארץ־ישראל און אין גלות פאַר די לעצטע יאָרן פאָדערט א גרונטלעכע רעפאָרם פון ציוניסטישן אַפּאַראַט. דער אלגעמיי־נער ציוניזם וועט פאָדערן דאָס אויסבילדן א ספּע־ציעל געשולטן ציוניסטישן באַאַמטנטום מיט א גלייכן צוטריט פאר אלע טיילן פון דער באַוועגונג.

3. באַזונדערע אויפמערקזאַמקייט וועט ווידמען דער אלגעמיינער ציוניזם דעם פאַרנאַכלעסיקטן גע־ביט פון אָרגאַניזאַציע, פּראָפּאַגאַנדע און יוגנט־דערציונג אין גלות.

ד.

די ציוניסטישע ווירקלעכקייט אין גלות און אין ארץ־ישראל האָט באַוויזן, אז דער אלגעמיינער ציוניזם האָט א לעבנס־וויכטיקע שליחות צו דער־פילן אינם פּראָצעס פון פאַרווירקלעכן דעם ציו־ניסטישן אידעאַל.

דאָס פאַרשטאַרקן די נאַציאָנאַלע איינהייט קעגן די צעשפּליטערונגס־טענדענצן פון רעכטס און לינקס; דאָס אונטערהאַלטן די נאַציאָנאַלע גלייכגעוויכט צווישן די פּאָליטישע סאָציאַלע און קולטורעלע קעגנזאַצן; דאָס פלעגן פונם יידישן שטאַט־לעכן געדאַנק און באַוווסטזיין; דאָס דערציִען דאָס פאלק אינם גייסט פון נאַציאָנאַלער דיסציפּלין, — אין אָט די אלע אויפ־גאַבן זעט דער אלגעמיינער ציוניזם זיין שליחות.

דער אלגעמיינער ציוניזם היט אָפּ אין דער נייער יידישער געזעלשאַפט וואָס בויט זיך אין ארץ־ישראל די יסודות פון כלל־ישראל־באַוווסטזיין פון העכסטן סאָציאַלן פּראָגרעס, פון אמתער דעמאָקראַטיע און אינדיווידועלער פרייהייט, פון אָריגינעלער העברעיִשער קולטור און פון די נאָ־בעלע טראַדיציעס פון יידנטום.

כדי צו דערפילן איר אויפגאַבע, וועט די פאַ־רייניקונג פון די אלגעמיינע ציוניסטן פאַרשטאַרקן אירע אָרגאַניזאַציאָנעלע פאָרמען און קאָנטאַקטן צווישן לאַנד און לאַנד און פאַרוואַנדלט ווערן אין אַן אַקטיוו געאייניקטן כוח, צום דינסט פון פאלק און היימלאַנד.

צו אלע יידן אין פוילן

דעם 29־טן ד. ח. וועט איר דאַרפן קלייבן פאַרשטייער פון פּוילישן יידנטום אויפן 22־טן ציוניסטישן קאָנגרעס. געדענקט, דאָס דער דאָ־זיקער היסטאָרישער קאָנגרעס באַדאַרף אויס־קעמפן פאַרן צעזייטן און דורך אלעמען פאַר־פאָלגטן יידישן פאָלק א דעמאָקראַטישע יידישע מלוכה אין ארץ־ישראל און עס דאַרף געשאַפן ווערן א לאַגע, וואָס וועט אוממעגלעך מאַכן דאָס איבערחזרן זיך פון דער נאַציאָנאַלער טראַ־געדיע, וועלכע מיר האָבן אין דער דאָזיקער מלחמה איבערגעלעבט.

די פאַרשטייער פון „איחוד" וועלן קעמפן: פאַר א דעמאָקראַטישער יידישער מלוכה אין א"י, געבויט אויף די יסודות פון סאָציאַלער גערעכטיקייט! פאַר א פרייער אומבאַגרענעצ־טער עליה פון פּוילישן יידנטום! פאַר דער רעאַ־ליזאַציע פון נאַציאָנאַלן פּרימאַט אויף אלע גע־ביטן פון יידישן לעבן אין א"י!

מיר שטייען אויפן שטאַנדפּונקט, דאָס א יידישע מלוכה אין א"י קאָן אויפגעבויט ווערן נאָר דורך אן אָנשטרענגונג פון גאַנצן יידישן פאָלק, פון אלע שיכטן און קלאַסן.

בלויז די פאַרשטייער פון „איחוד" זיינען קאָנסעקווענטע בויער פון דער יידישער מלוכה אין א"י.

אָן שום תנאים גיבן מיר אָפּ אלע אונזערע כוחות פאַרן אויפבוי פון א יידישער מלוכה אין א"י, וואָס דאַרף זיין אזוי יידיש, ווי פּוילן איז פּויליש און ווי ענגלאַנד איז ענגליש.

שטימענדיק פאַר אונזער ליסטע, קלייבט איר צום קאָנגרעס אייערע אויסגעפּרוּווטע גוטע פריינט און אָנפירער פון אייער קאַמף, די לאַנג־יעריקע פירער פון פּוילישן יידנטום:

יצחק גרינבוים

ד"ר עמיל זאמערשטיין

ד"ר משה קליינבוים — סנה

און די אָנפירער פון פּוילישן „איחוד":

ד"ר פאַרנאַס, מ. קאָסאָווער, דר. לאַנגנאַס, ד. מעלער, אדוו. ראָגאָזשינסקי, מגר. סאַלפּע־טער, מגר. מ. טאַוכנער, מ. זאַנשין, הלל זיידעל און מגר. ע. ראָסטאַל.

א. גטרסאָן

נאַציאָנאַלע דערוואַכונג פון אַמעריקאַנער יידנטום

מיט גרויס שפּאַנונג האָבן מיר שליחים פון פּוילישע יידן דערוואַרט אונזער רייזע קיין אַמעריקע, ווייל מיר האָבן געוואָלט וואָס שנע־לער זיך טרעפן מיט דעם יידישן צבור אין אַמעריקע, כדי צו ברענגען אים א לעבעדיקן גרוס פון דער שארית־הפּליטה פון פּוילן. נישט קלענער איז אויך געווען דער אינטערעס בייַ דעם אַמעריקאַנער יידנטום.

ביי אונזער צוזאַמענטרעפן מיט יחידים, אָרגאַניזאַציעס און אויף מאַסן־פאַרזאַמלונגען האָבן מיר אונטערגעשטראָכן, דאָס מיר זיינען נישט געקומען רעדן צו זייערע טאַשן און בעטן בלויז מאַטעריעלע שטיצע. מיר האָבן אָנגעוויזן, אז דעם קאַמף וועלכן ס'האָט געפירט און פירט ווייטער דאָס פּוילישע יידנטום פאַר זיין עקזיסטענץ, איז דער קאַמף פון גאַנצן וועלט־יידנטום און קודם כל פון אַמעריקאַנער. נישט קיין כופר נפש זיינען מיר געקומען נעמען ביים אַמעריקאַנער יידנטום, נאָר איינשפּאַנען זיי אין דעם גרויסן באַפרייאונגס־קאַמף פאַר די רעשט־לעך פון אונזער שווער געפּרוּווטן פאָלק. די לייזונג, וועלכע עס זוכט פאַר זיך דער רוב פון פּוילישן יידנטום איז דאָס איינאָרדענען זייער לעבן אין ארץ־ישראל. און די גרויסע עמיגראַ־ציע־טענדענצן קיין ארץ־ישראל זיינען נישט בלויז א פּועל יוצא פון די אנטיסעמיטישע אַ־רויסטרעטונגען אין לאַנד.

ווי זעט אויס אין אַמעריקע די ציוניסטישע באַוועגונג?

די ציוניסטישע באַוועגונג אין די פאַריי־ניקטע שטאַטן קאָן זיך באַרימען מיט דער אימ־פּאָנירנדער ציפער פון א מיליאָן מיטגלידער, טראָץ דעם אָבער, וואָס מיר ווייסן, אז עס איז נאָך ווייט דער מאָמענט, ווען דאָס אַמעריקאַ־נער יידנטום וועט ווערן דער רעזערוואואַר פון חלוצישע כוחות פאַרן ארץ־ישראל־אויפבוי, באַווייזט זיך אָבער שוין אַגאַנץ בולטע באַוועגונג צווישן דער אַמעריקאַנער יידישער באַפעלקע־רונג צו עמיגרירן נאָך ארץ־ישראל און זיך דאָרט באַזעצן. און די באַוועגונג נעמט ארום אלע שיכטן פון דער יידישער באַפעלקערונג ווי אויך די יוגנט, וועלכע גרופּירט זיך שוין היינט אין יוגנט־אָרגאַניזאַציעס און קבוצים. די לייטונג פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקע האָט פאַרשטאַנען, אז בכדי קעגנ־צווווירקן דער אַסימילאַציע געניגט נישט בלויז די לעגיטימע צוגעהעריקייט צו דער באַוועגונג. נאָר מען מוז דערצו אַקטיוו קעגנווירקן און זי האָט טאַקע געשאַפן און פאַרלייגט א נעץ פון העברעיִשע שולן, קאָלאָניעס און קבוצים. די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט אין לויף פון די לעצטע יאָרן געמאַכט קאָלאָסאַלע פאַרשריט אין זין פון אַקטיוויזירן אירע מיטגלידער אויפן געביט פון ציוניסטישער טעטיקייט. דער ברען, התלהבות און אייפער, מיט וועלכן מען פאַרטיי־דיקט דאָרט אונזערע אינטערעסן אויף ארץ־ישראל גיבן די גאַראַנטיע פאַר דעם דערפאָלג פון אונזער זאַך.

ש. ראָזנבערג

יידישע סטיכיע

די גאַנצע וועלט, און אין דער ערשטער ריי אייראָפּע, פיבערט נאָך אלץ אין נאָך־מלחמה־אומרו.

נאָך דעם לאַנגן קאַץ־און־מויז־שפּיל פון פאַרשידענע צובאַרייטונגס־קאָנפערענצן, איז פאָרגעקומען דער גרויסער „שלאַגער" פון פּאָ־ליטישן סעזאָן: די פּאַריזער שלום־קאָנפערענץ. אָבער עס איז גענוג געווען א פּאָר וואָכן לאַנג־ווייליקע אונטערהאַנדלונגען, אז די פעלקער זאָלן זיך ווידער איבערצייגן, אז די לאַנג־דויערנדיקע און בלוטיקע וועלט־מלחמה נומער 2 האָט גאָרנישט געענדערט אינעם מהות פון דער וועלט־פּאָליטיק, וואָס הייסט: פויסט־רעכט.

ווי אזוי געשיקט דער ענגלישער „דענדי" זאָל נישט מאַנעווורירן אויפן פּאַריזער מאַסקן־באַל, פאַר אלעמען ווערט עס קלאָר: די אינ־טערנאַציאָנאַלע פּאָליטיק ווערט געפירט אונ־טערן געוואַלט־דיקטאַט פון די שטאַרקע. דער לאָזונג פון גלייכבאַרעכטיקונג פון די קליינע פעלקער האָט פונקט אזא פּראַקטישן ווערט אין דער אויסערן־פּאָליטיק, ווי די לאָזונגען פון דעמאָקראַטיע און פרייהייט... אין דער גריכישער אינערן־פּאָליטיק, וואָס איז אונטער ענגלישער אַפּוטראָפּסות.

* * *

דאָס יידישע פאָלק איז אין פאַרגאַנגענעם קריג געפּרוּווט געוואָרן שווערער, ווי ווען עס איז אין דער געשיכטע פון זיין אייראָפּעיִשן קיום. עס איז אויפגעטרייסלט געוואָרן זיין ביאָלאָגישער און גייסטיקער פונדאַמענט. עס זיינען נישט נאָר אָפּגעמעקט געוואָרן איינגע־פונדעוועטע ישובים מיט זייער גייסטיקער און מאַטעריעלער קולטור, נאָר עס איז אויך אויס־געלאָשן געוואָרן דאָס טויזנט־יעריקע פייער פון טראַדיציע, פון יידישער גלות־לעבנסאַרט, פון אינערלעכער צוגעבונדנקייט צו די אייראָפּעיִשע גלות־געצעלטן.

דער לעבנגעבליבענער יידישער יחיד גע־פינט זיך היינט ווי אין א גייסטיקער לער, אין פוסטן חלל צווישן דער אָפּגעשטאָרבענער פאַר־גאַנגענהייט און נאָך נישט אנטפּלעקטער צו־קונפט.

איז עס א וווּנדער, וואָס דער געראַטעוועטער ייד זוכט איצט זיין מקום־מנוחה אויף ,עם פעסטן באָדן פון איינענעם היימלאַנד? אז ער וויל שוין נישט אָנפאַרטרויען מער זיין צו־קונפט דער „גאַסטפריינטלעכקייט" פון די אור־מות, וואָס קאָנען נאָך צוויי בלוטיקע וועלט־מלחמות דעם וועג צום שלום נישט געפונען?

צי פאַרמאָגט דען דאָס בילד פון דער היינ־טיקער אינטערנאַציאָנאַלער „שלום־ און יושר־פּאָליטיק" נישט גענוג איבערצייגונגס־קראַפט פאַרן כפרה־הינדל פון אלע וועלט־קאָנפליקטן, דער יידישער מענטש, אז זיינע עלעמענטאַרע, נישט נאָר נאַציאָנאַלע, נאָר אויך מענטשלעכע רעכט קאָן אים פאַרזיכערן נאָר אן איינענע היים, א יידישע מלוכה־שאַפט?

די דאָזיקע אמת, וואָס עקבערן היינט דעם באַוווסטזיין פון אייביק־גערודפטן יידישן פאָלקס־מענטש, זיינען שטאַרקער פון פּאַרטיי־פּראָגראַמען און כלערליי פּאָליטישער פּראָפּאַ־גאַנדע, ווייל זיי באַזירן אויף געשיכטלעכע פּראָצעסן, וואָס זיינען רייף געוואָרן צו זייער אנטשייד.

נישט דערפאַר, וואָס ציוניסטישע עסקנים ווילן, אָדער דערפאַר וואָס דער „בונד" וויל נישט — מאַכט דער ייד דורך זיין פּריוואַטליקן טראַגישן נע־ונד־וועג קיין ארץ־ישראל! עס איז דער נאַציאָנאַלער זעלבסטדערהאַלטונגס־אינ־סטינקט, וואָס פירט אים דורך דער פּינצטער־ניש פון אייראָפּעיִשן נאָך־מלחמה־כאַאָס. עס איז אויפגעברויזטע, פאַרוויטיקטע יידישע סטיכיע.

די, וואָס ווילן פירן א וויכוח מיט דער דאָ־זיקער סטיכיע, זיינען ווי קונצן־מאַכער, וואָס ווילן מיטן כישוף פון א שפּרוך איינשטילן א ים־געוויטער.

מיר וועלן האָבן א יידישע מדינה

ד״ר משה קליינבוים = סנה.

די גרויסמאַכט, וואָס האָט מיט דרייסיק יאָר צוריק גענומען אויף זיך די פליכט צו העלפן אויפבויען די יידישע היים — האָט זיך פאַרוואַנדלט אין א כוח, וואָס וויל ליקווידירן דעם ציוניזם. עס איז פאַר איר ווייניק געווען דאָס שליסן די טויערן פון ארץ־ישראל, און דער פאַרזוך אונז צו פאַרמאַכן אין א געטאָ אין ארץ־ישראל, נאָר זי האָט אָנגעהויבן אן אָפענסיווע קעגן אלע כוחות פון דער ציוניסטישער באַוועגונג און האָט אונז דערקלערט אן אָפענעם קריג.

דער קריג פון ענגלאַנד קעגן דעם יידישן פאָלק גייט אין פינף ריכטונגען:

1) קעגן דער ציוניסטישער לייטונג.

מיט דער הילף פון שקרים, העצע און אַרעסטן ווערט אָנגעפירט א קאַמפּאַניע קעגן דער יידישער אגענץ, וועלכע מען באַשולדיקט, אז זי האָט געזינדיקט, ווייל... זי איז טריי דעם יידישן פאָלק, ווייל זי האָט עס נישט פאַראַטן אין די שווערסטע מאָמענטן פון קאַמף, ווייל אלס אויסדערוויילטע דורך דעם גאַנצן פאָלק און נישט נאָמינירטע — האָט זי געהאַט די „חוצפה" צו האַנדלען אין איינקלאַנג מיט דעם גאַנצן יידנטום, ווייל טראָץ די באַמיונגען פון ענגלאַנד, איז נישט אַנטשטאַנען קיין תהום צווישן פאָלק און אָנפירונג און עס האָבן זיך נישט געפונען קיין יידישע קוויסלינגס.

מיר זיינען א פאַרפאָלגטע לייטונג פון א פאַרפאָלגט פאָלק. זאָל אונז די פאַרפאָלגונג צוזאַמענשמידן אין איין שטאַרקן קעמפנדיקן כוח.

2) קעגן דער „הגנה".

די „הגנה" עקזיסטירט אזוי לאַנג ווי דער יידישער ישוב. און דער גאַנצער ישוב דאָס איז „הגנה". יעדער ייד אין ארץ־ישראל איז אירער א מיטגליד, מיט די זעלבע רעכט און פאַרפליכטונגען, די „הגנה" איז אַנטשטאַנען, כדי צו פאַרזיכערן די נאַציאָנאַלע עקזיסטענץ און אַנטוויקלונג פון דעם יידישן ישוב. די קורצע געשיכטע פון ארץ־ישראלדיקן ישוב האָט אונז באַוויזן, אז מיר קאָנען און טאָרן זיך נישט פאַרלאָזן אויף די ענגלענדער; אין 1920-21 האָבן נישט די פּאָליציי און נישט דאָס מיליטער רעאַגירט ווי געהעריק קעגן דעם בלוטיקן איבערפאַל אויף תל־אביב און ירושלים און יפו און פּתח־תקוה. אין 1929 בשעת די בלוטיקע געשעענישן, ווען עס זיינען זאָגאר אָפּגעווישט געוואָרן יידישע ישובים, איז קלאָר געוואָרן, אז אומעטום וווּ ס׳איז נישט געווען די „הגנה", זיינען געווען שחיטות. ווען עס איז געקומען צו נייע אומרוען אין 1936 און די ענגלענדער האָבן מורא באַקומען, אז דער אראַבישער כוח קאָן זיך אויך קעגן זיי ווענדן—דאַן האָבן זיי באַוואָפנט צוואַנציק טויזנט יידן פון דער „הגנה", ווייל זיי האָבן געוווּסט, אז עס קאָן נישט זיין קיין זיכערקייט אין לאַנד, אויב די יידן באַטייליקן זיך נישט אין איר. דעמלט איז די „הגנה" געווען כשר. זי איז אויך געווען כשר אין דער מלחמה־צייט, ווען דער שונא איז געשטאַנען ביי די טויערן און ענגלאַנד האָט געוווּסט, אז דער איינציקער כוח אין ארץ־ישראל, אויף וועלכן זי קאָן זיך פאַרלאָזן, זיינען די יידן — האָט מען מאָביליזירט פון די רייען פון דער „הגנה" צענדליקער איינהייטן ביי דער ענגלישער אַרמיי. אויך דעמלט, ווען עס האָט געדראָט, אז דייטשלאַנד וועט אָקופּירן ארץ־ישראל האָט זיך די בריטישע מיליטערישע אָנפירערשאַפט געוואָנדן צו דער „הגנה", זי זאָל אָרגאַניזירן ווידערשטאַנד־באַטאַליאָנען. צוזאַמען זיינען אויסגעאַרבעט געוואָרן די קאַמפּס־פּלענער, צוזאַמען זיינען געשולט און טרענירט געוואָרן די קאָמאַנדירן פון דער פאַרויסגעזעענער ווידערשטאַנד־אַרמיי. ווייל אָן יידן קאָן אין ארץ־ישראל גאָר נישט געשען!

איצט וויל ענגלאַנד מיט אלע מיטלען ליקווידירן די „הגנה", אַנטוואָפענען דעם יידישן ישוב, כדי זי זאָל אים קאָנען דיקטירן איר ווילן.

דאָס וועט קיינמאָל נישט געשען!

ווען מען האָט אין 1941 פּאָגראָמירט די באַגדאַדער יידן, האָט זיך דער ענגלישער גאַרניזאָן געפונען א האַלבע שעה גאַנג פון דער שטאָט, און איז צו הילף נישט געקומען. ניין! אין ארץ־ישראל וועט קיין באַגדאַד נישט זיין!

און נאָך א זאַך וועט נישט זיין!

יעדע אומבאַוואָפנטע מינדערהייט אין די אראַבישע לענדער איז אויסגעשטעלט אויף א געפאַר פון ווערן אויסגעשאָכטן. אזוי איז עס געשען מיט די ארמענער, אזוי אויך מיט די אסיריער אין איראַק. ארץ־ישראל איז ארומגערינגלט פון זעקס אראַבישע האַלב־מדבר־לענדער, און דעריבער מוזן מיר זיין באַוואָפנט! די „הגנה" איז דער רוקן־ביין פונעם יידישן פאָלק! דעם רוקן־ביין וועט זיי נישט געלונגען צו צעברעכן, ווייל מיר זיינען אן „עם קשה עורף"!!!

די דריטע אטאַקע איז געווענדעט קעגן דער עליה.

זיי רופן עס „אומלעגאַלע עליה", אָבער היינט לעבן מיר אין א צייט, אז אלץ וואָס איז פריי איז אומלעגאַל. מען האָט מאָביליזירט די גאַנצע פּאָליציי, מיליטער און דעם שטאַרקן בריטישן פלאָט. קעגן וועמען? — —

פון דריי און א האַלבן מיליאָן פּוילישע יידן איז געבליבן 180 טויזנט ד. ה. אויף יעדע 100 זיינען געבליבן 5. צענדליקער טויזנטער יידן געפינען זיך אין דייטשע לאַגערן. זיי ווילן לעבן — לויפן זיי פון דאָרטן, פון דייטשלאַנד קיין איטאַליע און פון איטאַליע שווימען זיי ארוים אויף קליינע ענגע לאַסט־שיפלעך קיין ארץ־ישראל. קעגן אָט די איבערגעבליבענע יידן האָט ענגלאַנד דערקלערט קריג!

די גאַנצע וועלט איז איבערצייגט אין דער סאָלידאַריטעט און פולקאָמער אייניקייט פונעם יידישן פאָלק אינעם קאַמף פאַר עליה. אויך מאַגנעס האָט געזאָגט: „אויב מען וועט וועלן פאַרטרייבן די יידישע עולים פון ארץ־ישראל — וועל איך נעמען א ביקס און גיין אויף די ברעגעס קעמפן פאַר עליה". דער קריג קעגן פרייער עליה פאָדערט פונעם גאַנצן יידישן פאָלק סאָלידאַרן ווידערשטאַנד ביז צום נצחון!

4) קעגן אמעריקאַנער אונטערשטיצונג.

ענגלאַנד האָט מיט אלע מיטלען געוואָלט ברעכן די אונטערשטיצונג וואָס אמעריקע האָט ארויסגעוויזן פאַרן ציוניזם. מען האָט זי פאַרבעטן אין די „קאָמיסיע", מיינענדיק, אז מען וועט זי קאָנען איבערצייגן איינצושטימען מיט דער ענגלישער פּאָליטיק אין ארץ־ישראל. ווען דאָס איז נישט געלונגען האָט מען געשאַפן נאָך א קאָמיסיע און גלייכצייטיק אָנגעהויבן פירן א שטאַרקע אַקציע אין אמעריקע גופא, אז טרומען זאָל אָפּוואַרפן דעם זיגלאָזן פּלאַן וועגן אריינלאָזן הונדערט טויזנט יידן. אָבער אויך דאָס איז די ענגלענדער ביז היינט נישט געלונגען.

דאָס אמעריקאַנישע פאָלק, וואָס איז אַנטשטאַנען דורך פרייער איינוואַנדערונג און פּיאָנערן־קאָלאָניזאַציע און האָט זיך באַפרייט דורך ווידערשטאַנד פון אימפּעריאַליסטישער אונטערדריקונג, שטייט אויף אונזער זייט.

דער לעצטער אָנגריף איז געווענדעט קעגן די סימפּאַטיעס פאַרן ציוניזם אין דער עפנטלעכער מיינונג פון דער וועלט.

מיט דער הילף פון דער פּרעסע, ראַדיאָ און אַנדערע מיטלען, וועלכע פאָרמירן די עפנטלעכע מיינונג באַשמוצט מען אויף דעם מיאוסטן אופן די יידישע לייטונג, די „הגנה" און דעם יידישן ישוב אין ארץ־ישראל. מיר מיט אונזער אמת מוזן זיך אַנטקעגנשטעלן דער גרויסער פּראָפּאַגאַנדע־מאַשין.

אונזער קאַמף איז א פּיאָנערן־קאַמף פון קליינע פעלקער. מיר זיינען דאָס איינציקע פאָלק, וואָס וויל נישט אָננעמען דעם דיקטאַט פון א גרויסער אימפּעריע. מיר וועלן באַקומען אונטערשטיצונג פון אלע פרייע פעלקער און פּראָגרעסיווע לענדער. ווייל אונזער זיג איז דער זיג פון גערעכטיקייט.

דער סוד פון אונזער זיג איז אָבער, אז אין דעם לעצטן ענדגילטיקן מאָמענט וועט ער זיין אָפּהענגיק פון אונז אליין: דעריבער לאָמיר שליסן אונזערע רייען אין אן איינהייטלעכן יידישן כוח, וואָס זיין חלוץ איז דער יידישער ישוב אין ארץ־ישראל און דאַן וועט מקוים ווערן הערצלס ווערטער, אז „די יידן, וועלכע ווילן — וועלן האָבן זייער שטאַט!".

אויך טרעבלינקע און מאַידאַנעק וועלן זיך נישט איבערחזרן!

אונזער קאַמף וועט דעצידירן

ד״ר עזריאל קאַרלעבאַך

מיר ברענגען דאָ אן אַרטיקל פון באַקאַנטן ארץ־ישראלדיקן פּובליציסט ד״ר ע. קאַרלעבאַך, געשריבן נאָך דעם אַרעסט פון די יידישע אגענץ־מיטגלידער.

עס איז נישט קיין צייט פאַר השתפכות הנפש. עס איז אויך מער נישט נויטיק צו דיסקוטירן מיט די ענגלענדער, אָנצווייזן אויף דעם אָדער אַנדערן ליגן, אויפצווייזן זיך גופא ווי ווייט מיר זיינען גערעכט. דער ענין איז שוין ארויס פונעם גדר פון דיסקוסיע.

אַנשטאָט אויפצורעגן זיך, פּראָטעסטירן, שרייען, געוואַלדעווען א. א. וו. — איז בעסער פּרווון פאָרויסצוזען וואָס שטייט אונז פאָר, ווי ווייט מעגלעך אָביעקטיוו, מיט דער גאַנצער קאַלטקייט.

*

דאָס וועט זיין א לאַנג ראַנגלעניש. וואָס מיר זאָלן נישט טאָן, היינט אָדער מאָרגן — קיין באַלדיקע ענדערונג צום גוטן וועט נישט קומען. נישט אין משך פון וואָכן און נישט אין משך פון חדשים.

עס שטייען אונז פאָר באַרג־ארויפן און באַרג־אראָפּן — פיל באַרג־אראָפּן און שטרויכלונגען. אויך שאַרפע אטאַקעס קעגן דעם, וואָס מיר וועלן טאָן און וואָס מיר וועלן נישט טאָן. עס שטייען אונז פאָר אסך רעדעס פון עטלעכע אינעם נוסח „מיר וועלן זיך נישט לאָזן טעראָריזירן" א. א. וו. עס שטייען אונז פאָר פיל גרעסערע קלעפּ און נישט איינמאָל וועט זיך אריינגנבענען א צווייפל אין הארצן.

און נישט איינמאָל וועלן די צווייפלער הויך שרייען: וווּהין פירט איר אונז? וואָס פאַר א ממשות האָבן מיר? וועט עס דען עפּעס העלפן? — אזעלכע און ענלעכע געשרייען וועלן זיך לאָזן הערן. און לאַנג־לאַנג וועט זיך נאָך מענטשן דוכטן, אז די דאָזיקע מינים שרייערס זיינען אפשר גערעכט.

אָבער אַנדערש קאָן דאָס נישט זיין. נישט אין איין טאָג און נישט אין צוויי טעג וועלן מיר אויסגעלייזט ווערן. ווייל דער דאָזיקער קאַמף מוז ענדערן אלע באַדינגונגען. גרינטלעך. ער מוז שאַפן א נייע באַציונג צום ציוניזם, א נייע באַציונג מצד די אומות העולם, און אויך — מצד די יידן גופא.

ער דאַרף אונז געבן, דורך אַנדערע וועגן, דאָס, וואָס מיר האָבן פאַרלוירן און וואָס מיר האָבן געהאָפט צו באַקומען אלס מתנה, אין משך פון דרייסיק יאָר ציוניזם. און דאָס ווערט נישט געמאַכט איבער נאַכט. דער דאָזיקער קאַמף דאַרף דעקן דאָס, וואָס מיר האָבן פאַרנאַכלעסיקט און פאַרשפּעטיקט: דאָס, וואָס מיר זיינען נישט געקומען מאַסנווייז קיין ארץ־ישראל באַלד נאָך דער באַלפור־דעקלאַראַציע און נישט געשאַפן קיין מערהייט; דאָס וואָס מיר זיינען זיך געזעסן רואיק אין גלות און נישט געגעבן גענוג געלט אויף גאולת הארץ; דאָס, וואָס מיר האָבן נישט געגלויבט אין דער מעגלעכקייט פון א יידישער מלוכה און נישט געפירט דערפאַר קיין פּראָפּאַגאַנדע; דאָס, וואָס מיר האָבן פאַרוואַנדלט אונזער פרייהייטס־באַוועגונג אין א צדקה־אַקציע; דאָס, וואָס מיר האָבן געגלויבט די ענגלענדער און זיך פאַרלאָזט אויף זיי; דאָס, וואָס מיר האָבן געשוויגן אין די מהומה־יאָרן; דאָס, וואָס מיר האָבן מוותר געווען אין דער מינכען־תקופה און אין די מלחמה־יאָרן; דאָס, וואָס מיר האָבן נישט רעאַגירט אויף די הונדערטער באַגרענעצונגען גזירות און רדיפות. דאָס אלץ האָט ביסלעכווייז געשאַפן די שווערע באַדינגונגען, אין וועלכע מיר געפינען זיך איצט. דאָס אלץ האָט שטופּנווייז איינגעשטעלט די באַציונג צו אונז, דעם גלויבן פון די גויים, אז מיט אונז קאָן מען אלץ מאַכן. דאָס אלץ האָט ביסלעכווייז דערפירט צום קולמינאַציע־פּונקט: — אז דאָס ענגלישע מיליטער זאָל אַרעסטירן די יידישע אגענץ.

און דאָס אלץ קאָן נישט געענדערט ווערן אין איין אויגנבליק. מעגן זיין אונזערע אָנשטרענגונגען די גרעסטע. א פאָלק ענדערט נישט זיין פיזיאָנאָמיע דורך איין געשעעניש. ביז די גויים וועלן פאַרשטיין, אָנערקענען און מודה זיין, אז אונזער פּרצוף האָט זיך ווירקלעך געענדערט, אז דער ייד לאָזט זיך שוין נישט טרעטן, וועט נאָך לאַנג, זייער לאַנג דויערן.

דאָס וועט נישט אָנקומען לייכט. עס וועלן זיין פיל שטרויכלונגען. אָבער די שטרויכלונגען וועלן נישט זיין קיין רעזולטאַט דערפון, וואָס וועט פאָרקומען פון היינט אָן און ווייטער — ניין! מיט יעדער שטרויכלונג וועלן מיר מוזן מכפּר זיין אויף א פעלער, וואָס מיר זיינען באַגאַנגען פריער, ביז איצט, מיט צען יאָר צוריק; מיר וועלן מוזן ליידן פאַר א חטא פון אונזערע עלטערן, פאַר דעם פוסטן חלום, וואָס א פריערדיקער דור האָט געחלומט.

אָבער סוף כל סוף וועט אלץ פאַרגעבן ווערן און אלץ וועט פאַרריכט ווערן.

*

די גאַנצע מעשה איז געווען אומפאַרמיידלעך.

אינעם לעבן פון יעדן פאָלק מוז קומען אזא מאָמענט. מען דערמאָנט ביי אונז אָפט די לעצטע צייטן אירלאַנד און אינדיע, דעם אַנטי־בריטישן הויפּט־קאָמאַנדיר פון די בורן, מאַרשאַל סמאָטס. אָבער דאָס זיינען בלויז ביישפּילן פון היינט און נעכטן. צווישן די זעכציק פעלקער, וואָס זיצן ביים טיש פון די פאַראייניקטע נאַציעס, איז נישטאָ קיין איינס, וואָס זאָל נישט האָבן דורכגעמאַכט אזא מין עקזאַמען אין זיין געשיכטע. ענגלאַנד גופא איינגעשלאָסן. די איינצלנע פעלקער, וואָס האָבן אזא עקזאַמען נישט דורכגעמאַכט, זיצן נישט אין ראַט פון די פאַראייניקטע נאַציעס, דאָס זיינען די קאָלאָניאַלע פעלקער פון אפריקע, די פאַרשקלאַפטע שבטים פון די ווייטע אינזלען.

פאַראַן פעלקער, וואָס זייער קאַמף האָט געדויערט צענדליקער יאָרן און פאַראַן אזעלכע, ביי וועמען ער האָט געדויערט זייער קורץ. אַנדערע האָבן אויסגעקעמפט זייער זעלבשטענדיקייט דורך עטלעכע דעמאָנסטראַציעס, דורך איבערקערן א פּאָר טראַמוויי־וואַגאָנעס, און אַנדערע האָט עס געקאָסט צענדליקער טויזנטער פון די בעסטע זין. אלץ ווענדט זיך אין צייט, אָרט און מזל. אָבער קיין איינער פון זיי האָט נישט אויסגעמיטן דעם דאָזיקן שטאַפּל פון זיין נאַציאָנאַלער אַנטוויקלונג.

מיר האָבן געהאַט געמיינט, אז אונז וועט עס יאָ אויסמיידן. מיר זיינען דאָך אזוי לאַנג נישט געווען קיין פאָלק, מיר האָבן אזוי ווייניק געוווּסט, וואָס עס הייסט זעלבשטענדיקייט, אז מיר האָבן געמיינט, דאָס אונז וועט עס נישט טרעפן, ביי אונז וועט געשען א נס, אונז וועט דערלאַנגט ווערן די גאולה אויפן זילבערנעם טאַץ פון יושר און גערעכטיקייט, אויפן גרונט פון פּאַפּירענע פּאַראַגראַפן און אַלטע חתימות, מיט גענאָד און ליבשאַפט.

דער נס איז אָבער נישט געשען. קיין נסים זיינען נישטאָ. ווען עס איז אַנטשטאַנען דער ציוניזם און מיר האָבן באַשלאָסן צו זיין א פאָלק ווי אלע פעלקער, איז דערין שוין געלעגן דער קערן — ביודעים ובלא יודעים — אז ביים סוף פונעם וועג וועלן מיר מוזן דורכמאַכן אויך די דאָזיקע סטאַציע, אזוי ווי אלע פעלקער. מיר האָבן עס געפּרוווּט אויסמיידן מיט אלע כוחות, מיט דער גאַנצער ענערגיע, מיט אונזער גאַנצן ליב און לעבן. אָבער דאָס איז געקומען. דאָס איז זייער טראַגיש. אָבער דאָס איז לכל הפחות אן אומגליק, וואָס איז נישט אויסשליסלעך יידיש. דאָס איז א טראַגעדיע, וואָס טרעפט אלע פעלקער, און פון די פיל גזירות, וואָס זיינען אויסגעגאָסן געוואָרן אויפן יידישן פאָלק, איז די דאָזיקע פאַר מיר אַמליבסטן. ווייל זי האָט א טעם. ווייל דאָס איז די גזירה פון חבלי משיח.

אוודאי — ווען עס קומט דער אומפאַרמיידלעכער מאָמענט אין דער געשיכטע פון א פאָלק, איז ער זייער שווער. איך שטעל מיר פאָר, צום ביישפּיל, אז ווען עס איז אויסגעבראָכן די באַפרייונגס־מלחמה פון די אמעריקאַנער, זיינען פאַרגאָסן געוואָרן אסך טרערן, און פיל האָבן געגלויבט, אז עס איז שוין אויס, א סוף. אָבער גאָר גיך איז קלאָר געוואָרן, אז דאָס איז נישט געווען קיין סוף, נאָר א התחלה צו א נייַ לעבן.

*

מען זאָגט: דאָס רייסט איבער די באַציונגען מיט ענגלאַנד.

אויב מען מיינט דערמיט די „באַציונגען", וועלכע עקזיסטירן ביז היינט — ווייס איך נישט וואָס פאַרלירן ביידע צדדים דערמיט, וואָס זיי פאַרשווינדן. אָבער אויב עס האַנדלט זיך וועגן באַציונגען בכלל — צווייפל איך. דאָס איז אלנפאַלס נישט קיין מוז־זאַך.

ביי די גלות־יידן זיינען די דאָזיקע באַגריפן זייער פאַלשע: אָדער דער קריסט איז א זייער „אָנשטענדיקער" און אן אוהב ישראל, און דאַן באַצאָלט מען אים מיט ליבשאַפט, מיט חניפהדיקן און איבערגעטריבענעם פּאַטריאָטיזם, מיט מסירות־נפש — אָדער ער איז אן „אַנטיסעמיט", וואָס וויל אומברענגען אלע יידן, און דאַן באַצאָלט מען אים מיט קאָמפּראָמיסלאָזער שנאה. אָבער צווישן געזונטע און נאָרמאַלע פעלקער ווערן באַציונגען רעגולירט נישט אויפן גרונט פון געפילן ווי ביי א ליבע־פּאָרל. דאָרטן איז מען זיך משדך נישט אויס ליבע, נאָר אויסשליסלעך צוליב נדן.

און דאָרט וועט איר איינזען, אז די גרעסטע פאַרבינדעטע פון ענגלאַנד זיינען די פעלקער, וואָס זיינען באַפרייט געוואָרן פון איר יאָך. למשל: פראַנקרייך, אמעריקע, די דאָמיניעס א. א. וו. און דאָס איז גאַנץ נאַטירלעך. לאָמיר זיך פאָרשטעלן, אז ענגלאַנד וואָלט זיך בשעתה איינגעשפּאַרט און באַזיגט די אמעריקאַנער בעת זייער באַפרייונגס־קריג — ענגלאַנד האָט דאַן געהאַט גענוג קראַפט דערויף — לאָמיר זיך פאָרשטעלן, אז אמעריקע וואָלט פאַרבליבן אין זעלבן מצב, אין וועלכן עס געפינען זיך ביזן היינטיקן טאָג אינדיע אָדער אפריקע. אין אזא פאַל וואָלט ענגלאַנד זיכער פאַרשפּילט די מלחמה מיט היטלערן. ווייל דאַן וואָלטן אלע גרויסע פאַרבינדעטע, וואָס האָבן איר ארויסגעצ־

(סוף זייט 4)

יחיאל האָפער

געבוירט פון א לאַנד

די געשיכטע פון יידישן לאַנד הייבט זיך אָן מיט א צוזאָג:

גאָט האָט צוגעזאָגט אונזערע אָבות דאָס לאַנד כנען.

פון צוזאָג איז א נאָגנדיקע בענקשאַפט געוואָרן.

און ווען די בענקשאַפט האָט אונזער פּאַטריאַרך אברהם אַרויסגעיאָגט אין דרויסן, קוקן אין הימל, זוכן די שטערן, האָט ער נישט בלויז אומצאָליקע וועלטן געזען, נאָר קודם־כל די אומצאָליקע קינפטיקע יורשים זיינע, וואָס וועלן דאָס צוגעזאָגטע לאַנד באַהערשן.

דאָס פּינטל פון יעדער ליבע איז דער צוזאָג.

און אין פּינטל פון יעדן צוזאָג ליגט ליבע.

עס האָט דער גלות מצרים, די עבודת פרך דעם צוזאָג געמאַכט פאַרגעסן, עס איז דער קוואַל פון ליבע פאַרשטאָפּט געוואָרן.

און עס איז געקומען פון דער פרייער וועלט דער געטלעכער מאַן משה און די פאַרקנעכטעטע יידן דעם צוזאָג דערמאָנט, דעם קוואַל פון ליבע געעפנט.

און די בני־ישראל האָבן די פרייהייט ליב באַקומען.

וואָס איז דאָס אזוינס פרייהייט? האָבן די יידן געפרעגט משהן.

האָט זיי משה געוויזן, ווי אזוי פון א שטעקן ווערט א שלאַנג, פון וואַסער — בלוט.

פרייהייט איז דאָס, וואָס קאָן וווּנדער באַווייזן.

האָט משה די יידן פון מצרים אַרויסגעפירט, האָט די בענקשאַפט צו פרייהייט די יידן פון גלות אויסגעלייזט.

און די יידן האָבן א לאַנד ליב געקריגן.

וואָס איז דאָס אזוינס פרייהייט? האָבן יידן געפרעגט משהן.

האָט זיי משה דעם ים געשפּאָלטן.

א לאַנד איז דאָס, וואָס קאָן אפילו אויף וואַסער געבויט ווערן.

און משה האָט זיי, די בני־ישראל, וועגן ארץ־ישראל דערציילט, וווּנדער געשילדערט,

און די יידן האָבן ארץ־ישראל ליב באַקומען.

וואָס איז דאָס אזוינס ארץ־ישראל? האָבן די יידן געפרעגט משהן.

האָט זיי משה פערציק יאָר דורך דער מדבר געפירט.

ארץ־ישראל איז דאָס, וואָס דורך א מדבר דאַרף מען דערצו דערגיין, ווו דורות דאַרפן פאַר איר שטאַרבן.

און עס איז אויסגעשטאָרבן דער דור־המדבר.

די יידן האָבן זייער לאַנד דעראָבערט — די יידן האָבן זייער לאַנד פאַרלוירן.

*

צוויי טויזנט יאָר בלוטיקער גלות.

וואָס איז אזוינס גלות, פרעגן נישט די יידן. זיי ווייסן שוין דאָס צו גוט.

וואָס איז דאָס אזוינס פאַרלירן א לאַנד? דאָס פרעגן זיי יאָ.

א מענטש קאָן פאַרלוירן גיין, א נאָענטן קאָן מען פאַרלירן, א לאַנד קאָן קיינמאָל נישט שטאַרבן. איז עס איינמאָל געבוירן געוואָרן — איז עס שוין אייביק.

סיידן, אז דאָס פאָלק גייט אונטער — דעמלט גייט אויך אונטער דאָס לאַנד.

לעבט דאָס פאָלק — לעבט דאָס לאַנד.

*

די געשיכטע פונעם אַלט־ניי־לאַנד הייבט זיך נישט אָן פון א צוזאָג, נייערט פון א בענקשאַפט.

פון דער בענקשאַפט פון א גרויסן טרוימער.

דאָס פּינטל פון דעם צוזאָג, וואָס איז אַסך שפּעטער געגעבן געוואָרן איז נישט געווען קיין ליבע.

עס האָט געפרעגט דער יידישער קרעמער, וואָס איז דאָס אזוינס אַלט־ניי־לאַנד?

עס איז נישט געבאָרגט, עס האָט נישט קיין טערמין, נאָר צאָלן דאַרף מען דערפאַר טייער.

איצט פרעגט נאָר זעלטן ווער.

מען צאָלט!

עס האָבן יידישע הענט פון א פאַרוויסט לאַנד אַן אָאַזיס געמאַכט. עס בליען יידישע שטעט, ווו עס איז אַמאָל א מדבר געווען. און דאָס איז פרייהייט, ווייל:

פרייהייט איז דאָס, וואָס קאָן וווּנדער באַווייזן.

עס שווימען אויף די ימען צענדליקער שיפן מיט יידישע עולים, עס שווימט דאָס לעצטע ביסל, דאָס הייפל אָפּגעראַטעוועטע אייראָפּעישע יידן, זיי שווימען שוין חדשים, מען שטויסט זיי אָפּ פון ברעג און זיי שווימען צו א לאַנד, ווייל:

א לאַנד איז דאָס, וואָס קאָן אפילו אויף וואַסער געבויט ווערן.

דער יידישער ישוב אין פּוילן איז אין א מדבר פאַרוואַנדלט געוואָרן, עס זיינען דורות געפאַלן אויף קידוש־השם, און די לעצטע, די איבערגעבליבענע האָבן עפּעס א ליבע צו ארץ־ישראל באַקומען, ווייל:

ארץ־ישראל איז דאָס, וואָס דורך א מדבר דאַרף מען דערצו דערגיין, וואָס דורות דאַרפן פאַר אים שטאַרבן.

*

די געשיכטע פון אַלט־לאַנד און די געשיכטע פון ניי־לאַנד איז מיטן זעלבן גורל פאַרבונדן.

די יידן דעראָבערן זייער לאַנד. פאַרלירן טאָרן זיי עס קיינמאָל נישט מער.

לייב יפה //

דער נס פון מדבר

מיר ברענגען דאָ א סקיץ וועגן דעם וווּנדערלעכן קיבוץ בית־הערבה, געצייכנט פון באַקאַנטן דיכטער לייב יפה, וואָס איז דאָ ניט לאַנג געוואָרן א בן־שבעים.

נאָך א הפסקה פון פיר און א האַלב יאָר האָב איך ווידער באַזוכט דעם ... בית־הערבה ביים ים־המלח און ירדן. ווען איך בין געווען דאָ צום ערשטן מאָל האָט דער קיבוץ אין דעם געזאַלצענעם מדבר נאָך נישט געהאַט קיין נאָמען. נישטאָ קיין היסטאָרישע שפּורן פון א וועלכן־ניט ... לעבן אין אָט דעם טאַל פון טויט.

בעת מיין ערשטן באַזוך האָב איך דאָ געטראָפן 120 יונגעלייט און מיידלעך אין דעם דורכשניטלעכן עלטער פון 19 יאָר, ס'רוב געבוירענע אין א"י און א גאַנץ היפּשע צאָל פון דער יוגנט־עליה. דאָ, אין דער נידעריקסטער געאָגראַפישער הייך פון דעם ערד־קוגל, האָבן זיך יידישע בחורים און מיידלעך פאַרקליבן צו בויען א קאָלאָניע, א זאַך, וואָס קיינעם אין דער וועלט איז דאָס קיינמאָל נישט איינגעפאַלן.

זיי האָבן אָנגעהויבן אויסצוואַשן דאָס זאַלץ פון דער ערד מיט דער הילף פון ירדן־וואַסער און האָבן אין משך פון א גאַנץ קורצער צייט באַוויזן צו רעדוצירן דעם פּראָצענט זאַלץ, וואָס דער באָדן אַנטהאַלט, פון 17 אויף 1,5 פּראָצ. געוווינט האָבן זיי דעמלט אין 22 געצעלטן. נאָר איין קליין הייזעלע איז אויסגעבויט געוואָרן. דאָרטן האָט מען איינגעאָרדנט א מין אַפּטייק און א חדר פאַר קראַנקע. נאָך 2 הייזער האָבן זיך געהאַלטן אין בויען. א גרויסער הילצערנער באַראַק האָט געדינט פאַר אן עס־צימער. דאָ און דאָרטן אַרום דעם באַראַק האָט מען געזען עטלעכע יונגע פּאַלמעס. ערשט פאַרפלאַנצט, 10 דונאַם באָדן זיינען אויסגעטיילט געוואָרן פאַר גרינס און אַלפאַלפאַ. דער טרוים פון די יונגע חלוצים און חלוצות איז געווען צו קולטיווירן 150 דונאַם און צושטעלן גרינס די שכנותדיקע פּאַטאַש־אונטערנעמונגען לענג־אויס די ברעגעס פון ים־המלח, און אפשר אויך די איינוווינער פון ירושלים. —

ס'איז געווען א מורא און א וווּנדער צו זעען, ווי מענטשן לעבן דאָ, אזוי טיף אונטערן פלאַך פון ים, אין די שרעקלעכע היצן, וואָס זויגן אויס די זאַפטן פון די יונגע לעבנס.

און אָט זיינען מיר ווידער אויפן וועג צו בית־הערבה. מיר פאָרן פאַרביי תולע בערג און משופּעדיקע פעלזן, וואָס וואַרפן אָן א שרעק, מיט זייער נאַקעטקייט. מיר קומען צום טויטן ים. דער ים איז ווילד און שטורעמדיק. איינער פון אונזער גרופּע באַמערקט, אז גאָטס קללה רוט דאָ. א צווייטער רעדט וועגן דעם נאַטור־קאַטאַקליזם, וואָס איז געקומען אויף סדום און עמורה, אָט טאָקע נישט ווייט פון דאַנען.

מיר שטייען פאַר דער פּאַטאַש־קאָנצעסיע און אירע פאַבריקן. פאַר אונזערע אויגן שפּרייטן זיך אויס זאַלץ־טייכעלעך מיט זייערע גרינע וואַסערן און שפּיץ ווייטע זאַלץ־פעלדער. מיר גייען פאַרביי די קליינע אַרבעטער־הייזלעך. און פראָנט פון אַסך הייזער זיינען פאַרפלאַנצט בלומען־גערטנער, וואָס אָטעמען מיט לעבן. מיר גייען אַריין אין בית־הערבה. 150 מענטשן אַרבעטן דאָ, צווישן זיי 26 פּליטים, וואָס זיינען אַט־ערשט אָנגעקומען פון פּוילן. דער קיבוץ ציילט 120 מיטגלידער. 30 אַרבעטן אין די פּאַטאַש־פאַבריקן, 30 — אין דער פעלד־מעס. די איבעריקע טוען אַלע אַנדערע אַרבעטן. די חלוצים וואַשן נאָך אַלץ די זאַלציקע ערד. מען האַלט שוין ביי 1.3 פּראָצ. פאַר יעטוועדן דונאַם ערד דאַרף מען האָבן ביז 5000 קוו. מעטער ירדן־וואַסער. דער טרוים פון דער יוגנט איז מקוים געוואָרן: 150 דונאַם באָדן ווערן שוין קולטיווירט; זיי שיקן שוין מילך, אייער, גרינס און פויגל נישט נאָר צו די פּאַטאַש־אונטערנעמונגען און קיין ירושלים, נאָר אויך ווייטער — קיין סדום. זיי האָבן שוין פיש־סאַדזשעלקעס, וואָס שפּרייטן זיך אויס אויף א שטח פון 350 דונאַם!

די קליינטשיקע פּאַלמעס זיינען שוין אויסגעוואַקסן אין גרויסע, קרעפטיקע בוימער. 200 טייטל־פּאַלמעס, 100 ציטרין־בוימער, 100 זיתים־בוימער און הונדערטער ציפּרעסן קוקן פרייליך צום הימל. 80 דונאַם זיינען פאַרזייט מיט גרינס, צווישנמאָל אַזויפיל מיט קלעווער. א 40 דונאַם טראָגן שוין ווייַנגערטנער. עס זיינען אָפּגעבויט געוואָרן 10 שיינע הייזער מיט 40 חדרים. ווייניק — נאָר 50 מענטשן — וווינען נאָך אין געצעלטן. עס בויט זיך א גרויסער עס־צימער פאַר 150 מענטשן. דאָס פעלד מיט די 15 פאַרשידענע ירקות, און מיט דער זיך וויגנדיקער אַלפאַלפאַ זעט אויס ווי א גרינער ים. „ווי גרין איז מיין טאַל!" רופט אויס איינע פון די פרויען אין אונזער גרופּע. אויף דער פערמע זיינען דאָ 30 בהמות און 500 עופות. ס'זיינען אוועקגעשטעלט געוואָרן א טישלער־וואַרשטאַט, א שלאָסעריי און אן אויז־פאַבריקל.

נאָר די שענסטע בלומען אין דעם זאַלציקן מדבר זיינען די קינדער. 26 זיינען זיי דאָ. ווער וואָלט געקאָנט גלויבן, אז די קינדער וועלן וואַקסן און בליען אין אָט־דעם טויטן טאַל. מיר שטייען ביים הויז פון די עופּהלעך. זיי קוקן אַרויס צו אונז מיט די לאַכנדיקע אויגעלעך דורך די דראָטענע נעץ־בעטלעך. שטראַלן ליכט־שיינען אַרויס פון זייערע ליכטיקע, גלאַנצנדיקע אויגעלעך.

עמיצער פון אונזער גרופּע האָט שטילערהייט, אזוי ווי צו זיך אַליין, געזאָגט: אָט טרעטן מיר אויף דער דאָזיקער ערד, עפּעס אַזוי ווי גאָרנישט אויסערגעוויינלעכס וואָלט דאָ געשען. אָבער דאָס איז דאָך גאָטס וווּנדער, א נס אין מדבר!

אונזער קאַמף וועט דעצידירן

(סוף פון זייט 3)

האַלטן אין דער עת־צרה, זיך געפונען אין א מצב פון אָפּגעשטאַנענקייט און פאַרשקלאַפטקייט און וואָלטן אָפּגעוואַרט דעם פּאַסיקן מאָמענט אויף אַריינצושטעקן איר א מעסער אין רוקן. דורך דעם אָבער, וואָס ענגלאַנד האָט די אַמעריקאַנער געגעבן זעלבשטענדיקייט אין א צייט, ווען זיי זיינען שוין געווען רייף דערצו, האָט זי זיי דערמעגלעכט צו ווערן א פאָלק, מיט וועלכן עס איז כדאי צו שליסן פריינטשאַפט, ווייל זי קאָן העלפן ענגלאַנד. קאָלאָניאַלע פעלקער אָבער, וואָס האָבן בלויז גוטע „באַציונגען" מיט ענגלאַנד, נאָר זיי זיינען נישט זעלבשטענדיק, — אַזעלכע פעלקער האָבן פאַר ענגלאַנד נישט די מינדסטע באַדייטונג.

דער כלל איז: נאָר דער, וואָס איז עפּעס ווערט אַלס צר, איז אויך עפּעס ווערט אַלס פריינט.

אונזער באַדייטונג פאַר ענגלאַנד ווערט נישט געמאָסטן לויט דעם, ווי אזוי מיר קאָנען אויסשטעקן די בילדער פונעם קעניגלעכן פּאָר אין די שוי־פענצטער אָדער לויט דעם, ווי אונזערע אָרקעסטערס שפּילן אָפּ דעם „גאָד סייוו דהי קינג". ווער עס האַלט, אז דורך אַזעלכע מיטלען צווינגען מיר די ענגלענדער צו זיין אונזערע פריינט, יענער איז במחילה א גרויסער טיפּש.

נישט מיט איין פאָלק האָבן שוין די ענגלענדער געקעמפט און ווי נאָר זיי האָבן זיך אין גאַנג פונם קאַמף איבערצייגט, אז דאָס באַטרעפנדיקע פאָלק איז שטאַרק, — זיינען זיי, די ענגלענדער, געווען די ערשטע, וואָס האָבן אים אויסגעשטרעקט זייער האַנט אַלס פאַרבינדעטע. אָבער וויי און ווינד איז צו יענעם פאָלק, וואָס האָט זיך אַרויסגעוויזן, אז עס איז נישט קיין פּאַרטנער.

פיל פעלקער זענען שוין אויף אזא אופן אויסגעפּרוּווט געוואָרן. איצט ווערן מיר געפּרוּווט.

און די זאָרג אונזערע דאַרף זיין, נישט ווי אזוי אָפּצוהיטן די פריינטשאַפט, נאָר ווי אזוי אויסצוהאַלטן דעם עקזאַמען.

*

און מיר האָבן נישט קיין ברירה. דער עקזאַמען האָט זיך אָנגעהויבן און די גאַנצע וועלט פאָלגט אים נאָך. עס פאָלגן נאָך די שונאים, וואָס האָבן די גאַנצע צייט געטענהט, אז די יידישע פאָדערונגען, דאָס אויף געוויסע זאַכן וועט דער ישוב בשום אופן נישט איינגיין, זיינען נישט מער ווי א בלאָף. עס פאָלגן נאָך די אַראַבער, וואָס האָבן מיט אייניקע חדשים צוריק געטענהט פאַר דער אויספאָרשונגס־קאָמיסיע, אז אויב דאָס לאַנד וועט איבערגעגעבן ווערן זיי, וועלן זיי זיך לייכט אן עצה געבן מיט די יידן, עס פאָלגן נאָך די פריינט, וועלכע האָבן געוואָרנט די ענגלישע רעגירונג, זי זאָל נישט אָנהויבן מיט די יידן, ווייל דאָס וועט נישט ברענגען צו קיין באַרואיקונג אויפן מיטעלן מזרח. און עס פאָלגן נאָך די מיניסטאָרן־אָפּאָרטוניסטן, וועלכע האָבן זיך געלאָזט איינרעדן, אז אויב עס וועלן אַריינגעלאָזט ווערן הונדערט טויזנט יידן, וועט מען מוזן פאַרגרעסערן די ענגלישע אַרמיי אין ארץ־ישראל מיט צוויי נייע דיוויזיעס.

אויב מיר וועלן אויפווייזן, אז דער ישוב האָט וואָג, דאַן וועט לייכט זיין צו איבערצייגן אונזערע פריינט, אז נישט אַלץ קאָן מען מיט אונז מאַכן; דאַן וועט זיך בעווין קאָנען פאַרענטפערן פאַר די אַראַבער, אז אויך די יידן איבן אויס א דרוק און נישט אַלץ קאָן מען זיי אויפצווינגען. דאַן וועלן זיך אויך די אַראַבער איבערצייגן, אז מען מוז זיך רעכענען מיטן ישוב, ווי מיט א רעאַלער קראַפט און מען מוז מיט אים דורכקומען.

דאַקעגן אויב מיר וועלן חס ושלום דורכפאַלן — וועלן קיין תקומה נישט האָבן, נישט מיר און נישט אונזערע קינדער. אַלץ, וואָס מיר האָבן געשאַפן און אויפגעטאָן זינט די ביל"ו־צייטן ביזן היינטיקן טאָג, וועט זיין בטל ומבוטל. קיין שום פאָדערונג — נישט בלויז וועגן הונדערט טויזנט, נאָר אפילו די מינימאַלסטע — וועט נישט גענומען ווערן אין אַכט, ווייל עס וועט נישט זיין קיין מוז צוצוהערן זיך דערצו. דער יידישער פאַקטאָר אויפן מיטעלן מזרח וועט מער נישט עקזיסטירן. די יידישע באַפעלקערונג אין ארץ־ישראל וועט האָבן די זעלבע וואָג, ווי די יידישע קהלה — לאָמיר זאָגן — אין באַגדאַד.

מען זאָגט: וואָס פאַרא באַדייטונג האָבן מיר אַנטקעגן דער ענגלישער אימפּעריע?

דאָס איז סתם גערעדט. אין פלוג קומט ער אויס זייער איבערצייגנדיק, אָבער אינדערעמתן איז דאָס זייער פאַרפירעריש.

מיר גייען דאָך נישט... איינצונעמען די אימפּעריע, אָדער באַהערשן דעם ענגלישן פלאָט. אונזער שטרעבונג איז פיל באַשיידענער. מיר ווילן בלויז אן אָרט אונטער דער זון, א קליין אָרט, אן אָרט ווי א פאָלק; אזוי ווי די ערטער, וואָס פאַרנעמען הונדערטער אַנדערע פעלקער אין דער בריטישער אימפּעריע.

מיר ווילן דאָך נישט אויסהענגען דעם מגן־דוד־פאָן אויף זייערע טורעמס. מיר ווילן זי אויסהענגען אויף **אונזערע** טורעמס; אין די ערטער, ווו מיר לעבן שוין, אין די ערטער, ווו מיר זיינען ווירקלעכקייט, ווירקלעכקייט, מיט וועלכער מען מוז זיך רעכענען, אזוי ווי מען רעכנט זיך מיט דער ווירקלעכקייט פון אַנדערע פעלקער אין זייערע לענדער. יעדע אימפּעריע באַטראַכט אַזאַ דערשיינונג אַלס פאַקט און פּרווּווט עס גאָרנישט אָפּלייקענען. זי עקספּלואַטירט זי בלויז.

דער קאַמף גייט נישט וועגן אייננעמען דאָס ענגלישע פאָלק, און די ענגלענדער זיינען גאָרנישט פאַראינטערעסירט אומצוברענגען די יידן, ווייל זיי ווייסן גאַנץ גוט, אז אָן יידן קאָנען זיי נישט פאַרבלייבן אין מיטעלן מזרח. אָן יידן פאַרלירן זיי דעם תירוץ, פאַרוואָס זיי פונדערוועגן זיך דאָרט איין און פאַרוואָס זיי קאָנען נישט דערפילן די פאָדערונגען פון די אַראַבער.

דער קאַמף ווערט געפירט, כדי צו איבערצייגן דעם צד שכנגד, אז מיר זיינען א פאָלק און נישט קנעכט; אז ער מוז זיך באַציען צו אונז מיט אַכטונג, אָנערקענען אונזער וואָג און באַדייטונג.

*

מיר וועלן זיגן.

ווייל מיר האָבן קיין אַנדער ברירה נישט און ווייל מיר זיינען גערעכט.

אדרבא, בלעטערט די געשיכטע פון די פעלקער, וואָס האָבן דורכגעמאַכט אַזעלכע קאַמפן און גיט א קוק, צי איז געווען כאָטש איינס פון זיי, וואָס זאָל האָבן געהאַט אַזעלכע אוצרות פון אידעאַליזם, וואָס איז באַהאַלטן אויף דער דעק פון די יונגע נשמות. אַנדערע פעלקער, וואָס האָבן שוין געפירט אַזעלכע קאַמפן, האָבן געהאַט בלויז א הייפל דעמאַגאָגן, וועלכע האָבן אַמהעכסטן געקאָנט מאַכן שרייענדיקע דעמאָנסטראַציעס פאַר א געזאַנדשאַפטס־בנין. מיר אָבער שטייען אין קאַמף ווי אַן אָרגאַניזירטע געזעלשאַפט, ווי א געזעלשאַפט, א דערפאַרענע, א סאָלידאַרע און אַן איינהייטלעכע; א געזעלשאַפט, וואָס איז אויסגעפּרוּווט אין פריינטשאַפט און ברידערלעכקייט און ווייס אז הינטער איר ליגט א תהום און פאַר איר — די גאולה.

מיר זיינען זיכער און איבערצייגט, אז מיר וועלן נישט אָפּשטיין פון אַנדערע פעלקער. ארץ־ישראל וועט הייליק מאַכן דעם נאָמען פון יידישן פאָלק אויף דער גאַנצער וועלט.

אונז וועט זיין לייכטער ווי אַנדערע פעלקער. וואָס ווייסן אַנדערע פעלקער וועגן לעבן? ווייסן זיי דען, וואָס גלות הייסט? — מיר אָבער ווייסן יאָ. אָט איז שוין צוויי טויזנט יאָר, ווי יידן שטאַרבן אומזיסט־אומנישט.

מיר וועלן אויסהאַלטן דעם עקזאַמען.

רואיק און זיכער שטעלן מיר זיך צום עקזאַמען. מיר האָבן שוין נישט קיינע אילוזיעס בנוגע די נישט־יידן. זיי גופא האָבן די דאָזיקע אילוזיעס אומגעבראַכט. מיר האָבן זיי באַגראָבן פאַרגעסן — און זאָל זיי די ערד לייכט זיין. אָבער וואָס מער מיר זיינען אַנטוישט אין די אומות העולם, אַלץ מער גלויבן מיר אינעם יידישן פאָלק.

יידיש פאָלק, הייליק פאָלק! — גוי אחד צדיק בארץ — דו וועסט נישט פאַרפירן!

—()—

און מיר וועלן נאָך האָבן פאַרבינדעטע אויך. הערווייל זיינען זיי נישטאָ, אָבער אין דעם דאָזיקן קאָן מען זיך פאַרלאָזן אויף בעווינען, ער וועט זיי שאַפן. מען קאָן זיך פאַרלאָזן אויף דער „קלוגער" רעגירונג, אז זי וועט זיך נאָך אָנמאַכן גענוג דאגות אויף פיל פונקטן אויף דער וועלט

ד"ר יעקב צינעמאן

און וואס ווייטער, יידיש פאלק?

דריטער ארטיקל

צי האט די מוראדיקע, בלוטיקע קאטאסטראָפע געקאָנט פאסירן נאָר מיטן אייראָפּעישן יידנטום? צי זיינען די יידישע ישובים אין אנדערע וועלט־טיילן זיכער אין דער צוקונפט מיט זייער קיום? — אָט דאָס זיינען די פראגן, וואָס פייניקן אונז אָפּט און פארלאנגען פון אונז א קלאָרע תשובה. מיר האבן אויפגעוויזן אין פאָריקן ארטיקל, אז די שרעקלעכע, היטלערישע קאטאסטראָפע פונם אייראָפּעישן יידנטום איז נישט פלוצלונג און אומדערהאָפט געקומען. ס'איז געווען דער בלוטיקער סוף פון אונזער טראגעדיע, וואָס האט זיך אָנגעהויבן בימי דרייפוס־אפערע. דאָס אייראָפּעישע יידנטום איז אָבער במשך דעם דאָזיקן דור טויב און בלינד געבליבן לגבי די שטורעם־צייכנס, וואָס האָבן זיך פארמערט פון יאר צו יאר און האָבן אנגעזאגט די דערנענטערונג פון גרויסער קאטאסטראפע. מ'האָט זיך געטרייסט מיט קינדיש־נאיווע אילוזיעס און אויסגעלאכט „די פינצטערע נביאות פון ד"ר הערצל".

צי ווייזן זיך איצט אויפן האָריזאָנט פון די אויסער־אייראָפּעישע יידישע ישובים צייכנס, וואָס קאָנען אונז באאומרויקן בנוגע דער נאָענטער צוקונפט פון דער יידישער אומה אין די גלות־לענדער? מיר וועלן זיך נישט ארייַנלאָזן אין השערות און חקירות. בלויז די פאקטישע דערשיינונגען און די ממשותדיקע ווירקלעכקייט, ווי זי איז, ווילן מיר דאָ, קודם כל, בולט מאכן.

לאָזן מיר דערווייל אין דער זייט דאָס ארץ־ישראלדיקע און דאָס סאָוויעטישע יידנטום. וועגן די דאָזיקע וויכטיקע יידישע ישובים וועלן מיר נאָך באזונדערס זיך אָפּשטעלן. די יידישע דיאספּאָרא איצט, נאָך דער קאטאסטראפע פון אייראָפּעישן יידנטום, האט זיך קאָנצענטרירט בעיקר אין די אנגלאָ־זאקסישע לענדער, ד. ה. פשוט יידיש גערעדט, אין די לענדער, וווּ עס הערשט די ענגלישע שפּראך. צי זעען מיר איצט נאָך דעם גרויסן נצחון פון דער קולטור־וועלט אינם קאמף קעגן פאשיזם און היטלעריזם, סימנים פון וואקסנדיקן אנטיסעמיטיזם אין די דאָזיקע ענגליש־רעדנדיקע לענדער? אביעקטיוו בטעט מיט א מאטעמאטישער קאטעגאָרישקייט, קאָנען מיר דערויף ענטפערן: יאָ. ליידער וואקסן די סימנים און די צייכנס וועגן אן אנטיסעמיטישער שטימונג סיי אין ענגלאנד, סיי אין צפון־אמעריקע, סיי אין אנדערע ענגליש־רעדנדיקע מדינות. אוודאי איז דער דאָזיקער אנטיסעמיטיזם אסך און אסך באהערשטער און אזוי צו זאָגן „פיינער", ווי די שנאת־ישראל אין פוילן, אין אונגארן, אין רומעניע און א. וו.

פון דער לאגע, ביטערער און טראגישער דערפארונג, ווייסן מיר גאנץ גוט, אז דער טרייסט וועגן א „פיינעם" אנטיסעמיטיזם איז גאָר קיין טרייסט נישט. מיר האבן שוין נישט איינמאל געזען, ווי פון דעם „פיינעם" אנטיסעמיטיזם איז געוואָרן א ווילדער, בארבארישער, כוליגאנישער מאָרד־אנטיסעמיטיזם. פאר אונזערע אויגן זיינען די קליינע, נישט־ערנסטע סימנים פון א געזעלשאפטלעך־פּאָליטישן אנטיסעמיטיזם אויסגעוואקסן צו א שרעקלעכן, בלוטיקן מבול, אין וועלכן 6 מיליאָן אונזערע ברידער און שוועסטער זיינען אומגעקומען.

און אָוליב דעם, מוזן מיר ערנסט און ווייטזעעוודיק באציען זיך צו די סימנים און סימפּטאָמען פון וואקסנדיקן אנטיסעמיטיזם אין די ענגליש־רעדנדיקע לענדער. וועלכע אָביעקטיווע באדינגונגען שאפן זיך, אין די דאָזיקע לענדער פאר דעם פארקלענערן און אָפּשוואכן אָדער פאר דעם פארגרעסערן און פארשארפן פון אנטיסעמיטיזם? צי זיינען די דאָזיקע סימנים און סימפּטאָמען בלויז א פועל־יוצא פון דער היטלעריסטישער כוואליע, וואָס איז אין דער מלחמה באזיגט געוואָרן און וועט, פריער אָדער שפּעטער, זיך מוזן ליקווידירן? אָדער, זיינען דאָס סימנים און סימפּטאָמען, וואָס זאָגן אָן שטורעם־צייכנס אויפן האָריזאָנט פונם יידישן קיום אין די דאָזיקע לענדער?

אלע ידיעות, וואָס קומען אָן היינט פון ענגלאנד, דערציילן וועגן ערנסטע סימפּטאָמען פון וואקסנדיקן אנטיסעמיטיזם. די פאשיסטיש־אנטיסעמיטישע אָרגאניזאציעס באנייען ווידער זייער טעטיקייט. מיליאָנען ענגלישע סאָלדאטן וואָס האָבן אָקופּירט דייטשלאנד און איינגעזאפּט דעם היטלערישן „גייסט", קומען ווידער צוריק אהיים און ברענגען מיט זיך אנטיסעמיטישע נייגונגען און לאָזונגען. די פארשארפטע באציונגען צווישן ענגלאנד און די יידן אינם קאמף וועגן ארץ־ישראל, שאפן אויך א גינסטיקן באָדן פאר דער גיפטיקער אנטי־יידישער אטמאָספערע און אגיטאציע. בעווינס געמיין־אנטיסעמיטישער ארויסטריט אויף דעם צוזאמענפאָר פון דער ענגלישער ארבעטער־פארטיי איז נאָר מעגלעך געווען אין דער דאָזיקער פארגיפטעטער אטמאָספערע. בעווין און זיינע חברים האָבן א גוטע נאָז פאר די שטימונגען, וואָס באהערשן דאָס לאנד. וועלכע האָראָסקאָפּן דערווארט דאָס ענגלישע יידנטום? די סאָציאל־פּאָליטישע לאגע פארשארפט זיך אין לאנד, אן עקאָנאָמישער קריזיס דערנענטערט זיך און מיט אים ארבעטסלאָזיקייט און נויט. מיליאָנען ענגלישע סאָלדאטן וועלן זיך דעמאָביליזירן. צי וועט דער יידישער ישוב אין ענגלאנד, וואָס איז פארמעגלעך און איינפלוסרייך, נישט ארויסרופן נקמה ושנאה, צי וועט די אנטיסעמיטישע באוועגונג אין ענגלאנד נישט וואקסן און פארשארפן די לאגע? הלוואי זאָלן מיר זיין פאלשע נביאים און אונזערע פעסימיסטישע האָראָסקאָפּן זאָלן זיך ארויסווייזן לגמרי איבערגעטריבן! אָבער נישט דער ישוב אין ענגלאנד איז דער עיקר, הגם ער איז גענוג וויכטיק. אמעריקע, צפון־אמעריקע, די פאראייניקטע שטאטן — אָט דאָס איז איצט, נאָכן חורבן פון אייראָפּעישן יידנטום, דער צענטראל־פּונקט פון אונזער יידישן קיום, מחוץ ארץ־ישראל. ווי זעט דאָרט אויס די לאגע פון יידישן, פינף־מיליאָניקן קיבוץ, וועלכע זיינען דאָרט פאראן סימפּטאָמען פון אנטיסעמיטיזם און ווי זיינען די האָראָסקאָפּן אויף להבא.

ליידער, קומען אויך פון אמעריקע נישט קיין גוטע בשורות. די סימנים פון וואקסנדיקן אנטיסעמיטיזם פארמערן זיך פון טאָג צו טאָג. אָט לייענען מיר וועגן אן אנקעטע צווישן אמעריקאנער סאָלדאטן אין דייטשלאנד, וואָס איז א סימן מובהק, ווי וואייט דער אנטיסעמיטישער גיפט איז אריינגעדרונגען אין דעם מוח און הארץ פונעם אמעריקאנער „באָי". אָט ברענגט אונז די אמעריקאנער פרעסע ידיעות וועגן אנטי־יידישע אויפטריטן און אינצידענטן. לויטער קליינע פרטים און נישט ערנסטע פאסירונגען. אבער פון די קלייניקייטן הייבן זיך אָן גאר וויכטיקע און ערנסטע ענינים. די מיליאָנען אמעריקאנער סאָלדאטן, וואָס זיינען היינט אנטי־יידיש באאיינפלוסט, וועלן מאָרגן צוריקקומען קיין אמעריקע און שאפן די אטמאָספער ארום זיך. דערווייל זיינען די אמעריקאנער יידן גלייכבארעכטיקטע בירגער אין לאנד. פאראן נאטירלעך אין די פאראייניקטע שטאטן געוויסע געזעלשאפטלעך־פּאָליטישע דיסקרימינאציעס לגבי די יידן. אָבער נישט נאָר לגבי די יידן, נאָר אויך לגבי די סלאוון, איטאליענער, קאטאָליקן און קודם־כל לגבי די נעגער. יידן זיינען נישט אממיינסטן באעוולהט, גראד להיפוך. די צרה איז נאָר די, וואָס די יידן פארנעמען אסך א העכערע מדרגה אין דעם סאָציאל־עקאָנאָמישן לעבן, ווי די סלאוון און איטאליענער (פון די נעגער שוין אָפּגערעדט!), און רופן ארויס ביי די נישט־יידישע שכנים א געפיל פון קנאה ושנאה. דערווייל זיינען די ביזנעס פון אמעריקע נישט שלעכט. די עקאָנאָמישע מלחמה־קאָניונקטור דויערט ווייטער און דער דורכשניטלעכער אמעריקאנער פראָספּערירט. וואָס וועט אָבער געשען, ווען די קאָניונקטור וועט א סוף נעמען און ארבעטסלאָזיקייט און נויט וועלן זיך אָנהייבן צו פארשפּרייטן צווישן די אמעריקאנער פּאָלקס־מאסן, ווען מיליאָנען אמעריקאנער סאָלדאטן וועלן דעמאָביליזירט ווערן און בלייבן אָן א „דזשאָב"? צי זעט איר נישט דעם ווולקאן, אויף וועלכן עס באזירט היינט דער זאטער און פארמעגלעכער און איינפלוסרייכער קיום פון אמעריקאנער יידנטום? נישט פּאניק זיינען מיר אויסן ארויסצורופן מיט די דאָזיקע אונזערע אויספירונגען, נאָר חשבון הנפש און קלאָרע אָפּשאצונג פון דער לאגע, הגם דאָס קאָן פארשאפן עגמת־נפש און זאָרג. דאָס אייראָפּעישע יידנטום האָט באצאָלט א שרעקלעך טראגישן און בלוטיקן פרייז פאר זיין בלינדן, אילוזאָרישן אָפּטימיזם. דאָס איז געוואָרן פארן יידישן פאָלק א מוראדיקע, היסטאָרישע לעקציע, וואָס האָט אונז אָפּגעקאָסט א ים פון בלוט און א ריזיקן פארמעגן פון עקאָנאָמישע מיטלען. די יידישע ישובים אין די ענגליש־רעדנדיקע לענדער, די גאנצע יידישע דיאספּאָרא, די יידישע אומה אלס אן אָרגאניזירטער כוח — יעדע באזונדער און אלע צוזאמען, טאָרן נישט מער דערלאָזן צו א ווידערהאָלונג און זאָל עס זיין אפילו אין א קלענסטן מאסשטאב פון דער טראגעדיע פון אייראָפּעישן יידנטום. מען דארף וועגן דעם טראכטן נישט דעמלט ווען עס איז שוין צו שפּעט, ווען די קליינע סימנים און סימפּטאָמען האָבן זיך שוין אנטוויקלט צו א מוראדיקן פארניכטונגס־שטורעם! מען דארף עס טאָן באלד אין אָנהייב, כל זמן עס איז נישט צו שפּעט, ווען מען קאָן נאָך לייכט אלץ ראטעווען פאר דעם מבול, וואָס דערנענטערט זיך מיט לאנגזאמע אָבער זיכערע טריט. וואָס און ווי אזוי מען דארף טראכטן וועגן קיום האומה, וועגן ראטעווען אונזער צוקונפט אין אלע לענדער פון דיאספּאָרא אויפן וועג פון נאציאָנאלער דערלייזונג — דאָס וועלן מיר באריירן אין אונזער נאָענטסטן און לעצטן ארטיקל.

די „טעראריסטן" אין לאטרון־לאגער...

לעצטנס האָט מען זיך דערוווּסט גענויערע פרטים וועגן דעם לעבן פון די פירער פון ישוב אין דעם לאטרון־לאגער. יצחק גרינבוים שרייבט א בוך, איבער וועלכן ער ארבעט טאָג און נאכט. משה שערטאָק מאכט א וויסנשאפטלעכע ארבעט וועגן העברעישער גראמאטיק. דוד רמז, פאָרזיצער פון ועד הלאומי, פארנעמט זיך מיט ארכעאָלאָגישע פאָרשונגען.

חניה וביה

אונטערוועגס...

אונזער קדילך פראַצעט דויערט א ... מאל שטארקער, אלעמאל גרעסער. עס בלאָזן שוין די ערשטע אָשען־ווינטן, עס באגיסן אונז שוין די קאלטע רעגנס. פון די בוימער פאלן שוין די געלע אלול־בלעטלעך, דעם הימל פארפינצטערן די בלייערנע וואָלקן איבער אונזערע קעפּ און עס גרוילט די ברודיקע גוין אונטער די פוס...

קוויטיק און שווער ווערן די וויגיקע שריט, און בפרטי אז מען טוט א קוּער, אז באלד איז ראש־השנה... דער זומער אוועק — און ווער ווייסט ווי מען וועט שוין מוזן ווינטערן... ווער ווייסט...!

צעזייט און צעשפרייט זיינען מיר אויף די שבעה ימים, יעדער פון אונז זוכט אביסל מקום־מנוחה, כדי צו שטילן זיין בענקשאפט... שוין צייט, שוין די העכסטע צייט, זיך אנידערצוזעצן און צווישן זיינע אייגענע פיר ווענט זיך אויסצווויינען, אנצוצינדן אין אייגענעם ווינקעלע דעם נר־תמיד פאר זיינע אייגענע קדושים... שוין צייט!...

גענוג פינצטערקייט און צרות, גענוג אומזיכערקייט און שרעק, גענוג בזיונות און קרבנות!... גענוג אנגעווייטוקט זיינען די הערצער און געבראכן די נשמות... צו לאנג און צו וויסט איז אונזער איצטיקער מדבר־וועג, פארוואָלקנט און פארנעפלט איז אונזער עמוד האש...

נאָר מיר זעען אים, מיר פילן אים, מיר ווייסן, וווהין ער פירט... הייליק און אייביק איז זיין פּאָם!... ער ציט אונז און ער פירט אונז, און צו אים פירן אונזערע שריט...

מיר גייען אים אנטקעגן איבער אלע, אלע וועגן פון דער וועלט... איבער טאל און איבער בערג, איבער פעלדער און איבער וועלדער, אהיים לויפן מיר צו אונזער גארטן און צו אונזער ערד, צו אונזער אייגענעם ווינקל אונטער אונזער אייגענעם דאך...

נישט אויפהאלטן וועט אונז קיין שום בעווין און קיין וטוט מופטי, מיר לויפן אהיים... אהיים...

און פריער צי שפעטער, מוזן מיר קומען צו אונזער ציל, מוזן מיר אויסרוען... אויסהיילן אונז פון בענקשאפט און ווערן א פאלק מיט פעלקער גלייך... און ווי עס זאל נישט זיין אונזער קאמף, אלץ גרעסער וועט ווערן אונזער נצחון!...

מיר בויען פאר אונז אויפסניי א פלאץ אין דער געשיכטע, נאר נישט אזוי לייכט פארבייט א פאלק זיין גלות אויף גאולה... און בפרט מיר, יידן...

אבער מיר זיינען שוין אונטערוועגס צו אונזער ציל! איבער שטעכער און דערנער, אבער פארויס! די גאולה קומט, זי קומט זיכער... ווייל מיר ווייסן שוין, וואס מיר ווילן... מיר האבן שוין געלערנט און מיר פילן ווי קיינמאל ביז היינט, אז אונטער אן אייגענער מזוזה ווערט מען נישט מבוזה...

שמעון שפונד

משה גראַסמאַן

מיניאַטורן

ווער לאכט?

אין א שמועס קלאגן מיר זיך אויפן שלעכטן געזונט־מצב. וואס איז דען דער וווּנדער? שוין זיבן יאר נישט געלעגן אויפן גראז, נישט געווען אין פריי... מאכן מיר א קליינעם שפאציר אין שטאטישן גערטנדל. עס איז שוין נאכט. פון דער טונקל קומט אונז אקעגן א גרופּע שפאצירער און זיי לאכן. רופט זיך אָפּ איינער פון אונז:

— רעדט אביסל שטילער יידיש, ווייל דארטן גייען קריסטן.

קומט א פראגע:

פון וואנען ווייסט איר, אז דאס זיינען קריסטן? עס איז דאך פינצטער.

— גאר פשוט — ווייל זיי לאכן הויך. און אז א ייד וועט אין גאס הויך נישט לאכן. ער וויינט אין דער שטיל און אויב לאכן — איז אויך אין דער שטיל...

געדענקען איז שטענדיק נוצלעך...

זיצט א באקאנטער ייד פון דעם שטעטעלע גולאשטשאוו. ער איז אהינגעפארן א קוק געבן צי ער קאן פארקויפן דאס קליינע ירושה־שטיבעלע. האט זיך נישט געמאכט גלייך קיין קונה — האט ער זיך דערפון מיואש געווען, א מאך מיט דער האנט און פטור. ער וואלט נאך אפשר געזעסן דארטן עטלעכע טעג — נאר עס פארדריסט אים אויף די דארטיקע יידן, יא, אויף די יידן. אין דעם שטעטעלע איז דער טראטואר אויסברוקירט מיט יידישע מצבות פון בית־עולם. דאס האבן געטאן די דייטשן מיט דריי יאר צוריק. איז עד־היום די דארטיקע יידן נאכנישט איינגעפאלן דער שכל ארויסצונעמען די מצבות פון גאס, אויף וועלכע זיי אליין טרעטן. און די וולאשטשאווער לאנדסמאנשאפט אין אמעריקע שיקט זיי דוקא יא שטיצע און עס וואלט נישט אויסגעפעלט קיין פאר גילדן, כדי דאס דורכצופירן.

וואס איז טאקע די סיבה דערפון? האבן די דארטיקע יידן גאר קיין פארשטענדעניש פאר אזא ענין? איז אבער דערויף דא א אומהיימלעכער תירוץ. דער היינטיקער אנפירער פון דארטיקן יידישן קאמיטעט האט פאראיארן דער ערשטער אנגעהויבן פאנאנדערנעמען אויף האלץ דאס שטיקל שולכל, וואס איז נאך דארטן פארבליבן. האבן אים גענומען נאכמאכן די קריסטלעכע שכנים און דאס שולכל איז צעשפּעט געוואָרן.

— פארוואס האט ער אזעלכעס געטאן?

— פארוואס? ווייל דער זעלבער איז א געוועזענער פאליציאנט ביי די דייטשן.

די דארטיקע יידן האבן א קורצן זכרון. פארגעדענקען דארף מען אויך אייגענע.

איין גאָט

מיר זיצן אין א שטוב ווו מען פאקט זיך צום אוועקפארן. אסך זאכן לאזט מען איבער. אין וועג איז עס גאר א שטערונג. א יונגע פרוי, וועלכע האט אדורכגעמאכט די ארישע זייט און אלס פארטיזאנערין אין די פוילישע וועלדער, לייגט אוועק צו די זאכן, וועלכע זי לאזט איבער, אויך א צלמל. געגנג, דערציילט זי דערביי:

ווען איך בין ארויס פון געטא אויף דער ארישער זייט, האב איך שוין געקענט אלע קאטוילישע תפילות אויף אויסנווייניק. שוין געוווּסט ווי אזוי צו צלמען, געהאט ביי זיך ארישע דאקומענטן און אָט דאס צלמל. גיי איך איינמאל אויפן וואלישער מארק אין ווארשע און עס קומט מיר אנטקעגן א קריסטלעכע שכנטע פון פאר דער מלחמה. מיר האבן געוווינט אויף איין הויף אויף דער שמאלער־מילע־גאס. זי בלייבט שטיין פארוווּנדערט און איך איל זיך ווייטער. איך כאפּ א בליק אין א שפּיגעל און זע פון הינטן ווי זי רעדט מיט א פוילישן פאליציאנט. ער לויפט מיר נאך און שטעלט מיך אָפּ. דאקומענטן זאל איך אים ווייזן. איך ווייז אים. ניין, עס וועט גארנישט העלפן, ער ווייסט, אז איך בין א יודישקע. ער וועט מיט מיר אוועק אין געשטאפא. עס פועלט גארנישט. האב איך נאר איין בקשה צו אים. איך וויל פאר דעם אריין אין דער קירכע אריין, זיך מתוודה זיין פארן גלח. אויף דעם באשטייט ער. איך גיי אין קירכע אריין, ער נאך מיר, ער שטייט אינעווייניק ביי דער טיר. עס קומט מיין ריי צום גלח. איך צלם זיך איבער און דערציול פארן גלח דעם גאנצן אמת, זאג אים ווער איך בין און זאג אים, אז דער פאליציאנט דארטן ווארט אויף מיר מיך אפּצופירן אין געשטאפא. דאס איז א זאג צום זיכערן טויט. ער איז זייער גערירט, אבער רואיק, ער ענטפערט מיר:

— גיי צו צום בילד פון דער הייליקער מאמען, קני פאר איר אנידער, נאכדעם זאלסטו צוגיין צו יענעם טיש נעמען אן „אָפּלאטעק" און פון דארט גיי צו צום בילד פונם געקרייצטן און זאג די תפילה „פאטער אונזערער". זיי רואיק, גאט וועט דיר העלפן.

איך האב אים געפאלגט און אלץ פונקטלעך אויסגעפירט. גלייך נאכדעם בין איך צו צום פאליציאנט:

— ביטע, איצט קאנט איר מיך שוין פירן, איך בין גרייט.

ער האט זיך פאר מיר אנטשולדיקט און מיך איבערגעבעטן:

איצט זע איך, אז דו ביסט אן אמתע קריסטין.

ווי ער איז נאר אוועק, האב איך געזאגט צו זיך:

— האב נישט פאריבל רבונו של עולם! איך האב דארט געקניט און דיך אין זינען געהאט. ווען איך האב געזאגט יענע קאטוילישע תפילה, האב איך צום סוף צוגעגעבן:

— שמע ישראל ד' אלהינו ד' אחד!

— יא, דו האסט מיר געהאלפן, גאט איז נאך איבער.

כינוס פון „איחוד הנוער הציוני-עקיבא" אין פוילן

דעם 4. און 5. ד. מ. איז אין ביעלאווע, נידער-שלעזיע, פארגעקומען א כינוס פון „איחוד הנוער הציוני - עקיבא" אין פוילן.

דעם צוזאמענפאר האט געעפנט אין נאמען פון דער הנהגה הראשית ה' הלל זיידעל. דאן באגריסן אין נאמען פון צ. ק. „איחוד" אין פוילן מגר. ראסטאל; אין נאמען פון אויבער-שלעזישן גליל — ה' גארנבערג, פון נידער-שלעזישן גליל — בהנא.

אין א לענגערן רעפעראט אנאליזירט ה' טויבנער די נאכמלחמהדיקע לאגע פון די יידן. רעדנדיק וועגן דעם מצב אין ציוניזם האט דער רעדנער אונטערגעשטראכן די מעגלעכקייט פון שטיצן זיך אויף אייגענע כוחות, רעכענענדיק אויף דער הילף פון דער פראגרעסיווער וועלט, וועמענס עקספאנענט אויפן מאמענט מזרח וועט זיין א יידיש ארץ-ישראל. די ציוניסטישע פאליטיק דארף זיין א רעאליסטישע סיי לגבי דער באציונג צו די אראבער און סיי לגבי דעם תלוקה-פלאן. צום סוף האט דער רעדנער גערופן צו קאנסאלידאציע פון א.ע נאציא.א.ע יידישע כוחות.

אן אויספירלעכן באריכט פון דער ארבעט גיט אפ ה' הלל זיידעל, אנגעווינדיק, אז אין איצטיקן מאמענט געפינען זיך 32 קבוצים, דערפון אין נידער-שלעזיע — 20, אויבער-שלעזיע — 4, טשענסטאכאו — 3, לאדזש — 2, נווארשע, קראקע און סאפאט צו איינעם. אויסערדעם זיינען טעטיק 7 בתי-ילדים. אונטער דער ליטונג פון ה' יאהאננעס איז דורכגעפירט געווארן א סעמינאר פאר מדריכים. ס'זיינען פארגעקומען פגישות פון גלילים. אונזער באוועגונג אין עסטרייך, ביירן און איטאליע, האלט, טראץ די גרויסע פינאנציעלע שוועריקייטן, כסדר אין וואקסן. אין ביירן געפינט זיך איצט 400 קינדער אין די בתי-ילדים. ע. איז דארט אנטשטאנען 15 לאנדווירטשאפטלעכע פערמעס. עס דערשיינט א צייטונג אין דער יידישער שפראך. אונזער קאנטאקט מיטן אייראפעישן סעקרעטאריאט פון אונזער באוועגונג אין פאריז פארפעסטיקט זיך. די מיטגלידער פון אונזער דעלעגאציע אין אמעריקע האבן אויך פארשטארקט אונזער קאנטאקט מיט די אמעריקאנער ציוניסטישע ארגאניזאציעס.

נאכדעם האבן א.געגעבן טעטיקייטס-באריכטן פון נידער-שלעזישן גליל — ה' נחום שוחט, פון אויבער-שלעזיע — ה' דן גרינשפאן, פון טשענסטאכאו — ה' יעקב זיידעל, לאדזש — ה' דוד ריכט, ווארשע — ה' רפאל זאקמאן, קראקע — ה' וואקשאל.

אין דער לעבהאפטער דיסקוסיע האבן אנטיילגענומען די ח"ח: יעקב זיידעל, ה. לאנגנאס, עובדיה פעלד, ב. יאהאננעס, מ. קונדא, א. אויזנבערג, קאהאנע, מגר. ראסטאל.

ה' דוד מילער האט גערעדט וועגן דער איבערלעבער לאגע אין ציוניזם.

ה' גדעון פון א"י רעדט אין זיין שלוס-רעדע וועגן חלוציות אלס דערציונגס-שולע. יעדער מדריך הקיבוץ דארף זיין דער שעפער פון לעבן-סטיל אין זיין קיבוץ, אין גייסט פון קעגנזייטיקער פארשטענדניש און הילף.

דער כינוס האט באשלאסן צו צוקאפטירן אין דער הנהגה הראשית די פאלגנדיקע ח"ח: דוד שיף, מנחם קונדא, ה. קימל, נחום שוחט.

אין א רייו רעזאלוציעס שיקט דער כינוס ברידערלעכע באגריסונגען און סאלידאריטעטס-אויסדרוק דעם קעמפנדיקן ישוב, פארמולירט אין צוזאמענהאנג מיט 22-טן ציוני. קאנגרעס די פאדערונג פון אן או[illegible]ענגיקער יידישער מלוכה אין א"י, וואס זאל באזירן אויף די פרינציפן פון דעמאקראטיע, פאדערט א פרייע אומבאגרענעצטע עליה גאראנטירט דורך אלע פרייהייטס-ליבנדיקע פעלקער.

אין א באזונדערער רעזאלוציע ווערט דערקלערט, אז דער כינוס האלט דעם „העובד הציוני" אין א"י פאר די בעסטע פארם פון אן ארבעטער-ארגאניזאציע, וואס וועט אין די ראמען פון דער „הסתדרות העובדים" פירן איר קאמף פאר א נאציאנאלן פרצוף פון א"י-ארבעטער. די חלוצים פון דער פוילישער „איחוד"-באוועגונג וועלן פארשטארקן די גע'ן פון אונזערע א"י-קיבוצים, שאפן נייע מושבות אין פונקטן פארברייטנדיק די רייען פון דער אלגעמיין-ציוני-ארבעטער-באוועגונג „העובד הציוני".

אן אנדערע רעזאלוציע באציכנט דעם אנטייל אין דעם אויפבוי-ווערק אין א"י אין די קיבוץ-ראמען, אלס דעם אוניציקן וועג צו רעאליזירן חלוציות. לאנד-ארבעט איז א באדינג פון איבערבוי און אויפלעבונג פון אונזער פאלקס-לעבן. דער חלוץ פון אונזער באוועגונג וועט זיך געפינען אומעטום דארט, ווו עס פאדערט זיך זעלבסטאפפערונג און פיאנערן-גייסט, לטובת דעם אלגעמיינעם נאציאנאלן אינטערעס.

„איחוד" אין לאדזש אויפן ערשט ארט פון די קק"ל-זאמלער

לויטן באריכט פון לאדזשער קאמיטעט פון ק.ק.ל. איז במשך פון מאנאט אויגוסט געזאמלט געווארן פארן קרן-קימת אין לאדזש ס"ה 438.390 זל. דערפון האבן בייגעטראגן: איחוד — 296.655 זל. פוע"צ (צ.ס.) — 51.064 זל. פוע"צ (לינקס) — 37.000 זל. וויזא — 17.867 זל. מזרחי — 10.100 זל. גורדוניה — 7.500 זל. דרור — 6055 זל. התאחדות — 3600 זל. אנדערע — 8.500 זל.

פארטיי-בעראטונג אין לאדזש

דעם לעצטן זונטיק האט זיך אנגעהויבן אין לאדזש א פארטיי-קאנפערענץ פון די גלילים לאדזש, ווארשע, טשענסטאכאו, שטעטשין און ביאליסטאק.

א באריכט — אין קומענדיקן נומער.

צוויי פארטיי בעראטונגען פון „איחוד" אין שלעזיע

דעם 18 ס. מ. איז פארגעקומען אין וואלבזשיך א צוזאמענפאר פון „איחוד"-אקטיוו פון גליל נידער-שלעזיע, אויף וועלכן עס האבן גענומען אנטייל 80 פארשטייער פון 229 סניפים. דעם פארזיץ האט געפירט ה' ארווי. טעמקין. צו דער מועצה זיינען געקומען דער פארזיצער פון צ.ק. „איחוד" אין פוילן ה' ד"ר פארנאס און די צ.ק.-מיטגלידער ח"ח מילער און אינזש-ראזענמאן.

דער פארזיצער פון גליל, ה' כהנא, האט אין זיין באריכט אנגעוויזן אויף די גרויסע שוועריקייטן ביי דער ארגאניזירונג פון די סניפים. די ארבעט איז צוגעגאנגען אין א שנעלן טעמפא, יעדן טאג זיינען אנגעקומען פרישע רעפאטריאנטן-עשאלאנען. אדאנק אבער דער איבערגעגעבנהייט פון די אלטע ציוניסטישע עסקנים, וואס זיינען צוריקגעקומען פון רוסלאנד, איז געלונגען צו שאפן א שטארקע ארגאניזאציע מיט אן אויסגעשפראכענעם מאסן-כאראקטער. עס איז צווישן א נזערע חברים פאראן אסך, וואס זיינען נאך נעכטן געווען ווייט פון ציוניזם.

באריכטן גיבן אויך אן ה' גינטער און ה' גראיעווסקי (ארגאניזאציאנעלער רעסארט). פון די באריכטן איז צו זען, אז אין נידער-שלעזיע זיינען איצט טעטיק 29 סניפים מיט 6000 מיטגלידער, אחוץ קיבוצים און קינדער-היימען.

דער פארזיצער פון צ. ק. „איחוד" אין פוילן, ד"ר ה. פארנאס האט געהאלטן א פאליטישן רעפעראט וועגן דער לאגע אין ארץ-ישראל. ער האט אויך אנגעוויזן אויף דער פארשטענדניש און גוטן ווילן, וואס עס ווייזט ארויס די פוילישע רעגירונג לגבי די באדערפענישן און אספיראציעס פון דער יידישער באפעלקערונג. אין צוזאמענהאנג מיט די פראדוקטיוויזאציע-נויטן פון דער יידישער באפעלקערונג, אנטוויקלט דער רעדנער א פלאן פון שאפן אין פוילן יידישע בעל-מלאכה-קאאפעראטיוון, וואס זאלן קענען, נאך א געוויסער צייט איבערטראנספארטירט ווערן קיין א"י צוזאמען מיט זייער פראדוקציע-אינווענטאר.

מיטגליד פון צ.ק. ה' מעלער האט אין זיין רעפעראט א.געוויזן אויף דער נויטווענדיקייט צו הילף צו קומען דעם ישוב אין זיין שווערן און העלדישן קאמף.

ה' אינזש. ראזענמאן באטאנט די נויטווענדיקייט ארייננצוציען אין די ראמען פון דער „איחוד"-ארגאניזאציע די ברייטסטע יידישע שיכטן, פארטייפנדיק גלייכצייטיק די קולטור-אידעאלאגישע דערציונגס-ארבעט.

נאך א ברייטער דיסקוסיע, וועלכע האט ארומגענומען אידעאלאגישע פראגן, יידישע קאמיטעטן, דערציונג, עמיגראציע, פראדוקטיוויזאציע, פארבינדונגען מיט אויסלענדישע ישובים א.ד.גל. האט דער צוזאמענפאר אנגענומען א ריי רעזאלוציעס. צוו. אנד. א פראטעסט-רעזאלוציע קעגן די ענגלישע מעשים תעתועים אין ארץ-ישראל.

* * *

דעם 8-טן ד. מ. איז אין קאטאוויץ פארגעקומען די מועצה פון אויבער-שלעזישן גליל מיטן אנטייל פון 75 דעלעגאטן פון 13 סניפים ווי אויך פארשטייער פון קיבוצים און קינדער-היימען.

דער פארזיצער פון דער קאטאוויצער עקזעקוטיווע, מיטגליד פון צ. ק. איחוד אין פוילן ה' מגר. ראסטאל עפנט די מועצה און באגריסט די געסט: (ה' גדעון, שליח פון דער [illegible] אגענט, ה' מילער און מגר. טויכנער פון צ. ק. „איחוד"). עס האבן באגריסט דעם צוזאמענפאר די ח"ח מגר. מעלער אין נאמען פון צ.ק., ד"ר בלעך — קראקעווער עקזעקוטיווע, ה' שווייצער — מזרחי. מגר. לאנדעס — צ. ק. פון סעקציע פון דעמאבילוזירטע אפיצירן און סאלדאטן „מאבק", פרוי בעכער — וויזא.

אין זיין באריכט ווייזט אן ה' מגר. ראסטאל, אז אין באריכטס-פעריאד זיינען אין גליל אנטשטאנען 13 סניפים מיט 4500 חברים, 16 קיבוצים, קינדער-היימען, סעקציעס פון דעמאבילוזירטע אפיצירן און סאלדאטן, סטודענטישע און יוגנט-ארגאניזאציעס, „העובד הציוני" און „וויזא" מיט אפטיילונגען אין אלע גרעסערע יידישע ישובים פון דער וואיעוואדשאפט. „איחוד" איז אויך טעטיק אין די יידישע קאמיטעטן, גנזא-„בנאז", „ארט" א.א.וו. דער גליל איז טעטיק אין דער קק"ל-אקציע, אויף וועלכער „איחוד" האט גע[illegible] איבער 100.000 זל. ס'זיינען פארגעקומען אין באריכטס-פעריאד 61 עפנטלעכע פארזאמלונגען, אויף וועלכע עס זיינען באריכט געווארן אסך אקטועלע יידישע פראבלעמען.

ה' דן גרינשפאן כאראקטעריזירט די ארבעט פון אונזערע חלוצים - באוועגונג. ער שטרייכט אונטער, אז 28 חלוצים-גרופן פון אויבער-שלעזיע געפינען זיך שוין איצט דירעקט ביים רעאליזירן פון ציוניסטישן אידעאל. אונזערע קיבוצים האבן זיך פראדוקטיוויזירט און אייגענע ווארשטאטן ביי די הכשרה-פונקטן, אדער אין די קאאפעראטיוון.

וועגן דער טעטיקייט פון „מאבק" באריכטעט ה' פרידמאן.

נאכהער האבן באריכטן פון די קלענערע שטעט אפגעגעבן: ביליץ — ד"ר ראטה, ביטאם — אינזש. קסטראווישי, גליוויץ — ד"ר מארגנשטערן, קאטאוויץ — ד"ר מארטאן, כאזשוב — קלוינערט, זאבזשע — ד"ר מעצגער, סאסנאוויץ — כאדאס, בענדין — ד"ר שעפטעל, שטשעטשין — אפעל, מוסלאוויץ — ביבער, זאוויערטשע — לעווקאוויטש.

דער לייטער פון ארגאניזאציע-רעסארט פון צ ק. פון „איחוד" אין פוילן, ה' מגר. מעלער האט אין זיין רעפעראט אנגעצייכנט דעם פלאטפארם פון אונזער באוועגונג צום 22-טן ציוני. קאנגרעס.

דער דעלעגאט פון „העובד הציוני" אין א"י ה' גדעון האט אנגעוויזן אויף די גרויסע ראל פון א געמיין-ציוניסטישן ארבעטער אין לעבן און קאמף פון ישוב. אונזערע קיבוצים אין א"י דארפן פארשטארקט ווערן דורך די חלוצים פון דער פוילישער באוועגונג.

א. שטדלעצקי

א מצבה פאר אונזערע קדושים...

עס ווילט זיך אונז אליין נישט צוגלייבן, אז עס איז אמת, דאס וואס איז מיט אונז געשען. עס טרעפט און מיר רייסן זיך אויף א מינוט אפ פון דער ווירקלעכקייט און פרעגן זיך אליין: קאן דאס אלץ געמאלט זיין, לעבן טאקע נישט אונזערע עלטערן, אונזערע נאענטע — לעבט טאקע נישט דאס מיליאניקע פוילישע יידנטום? ווו-זשע איז זייער קבר, ווו איז אהינגעקומען זייער געביין? איז מעגלעך, אז מיר זאלן צומאל נישט וויסן דעם קבר פון אונזערע נאענטסטע און טייערסטע?

אט אזוינע פראגן פייניקן אפטמאל. דער שכל-הישר לאזט בשום אופן נישט צו צום באוווסטזיין, אז דאס וואס מיר האבן איבערגעלעבט איז אמת, וואר...

* * *

מיר זיינען ארויס פון די בונקערס און באהעלטענישן — יתומים. מיר זיינען צוריקגעקומען פון ראטנפארבאנד און קיינעם פון אונזערע נאענטע און באקאנטע, אונזערע שטעטלעך יידן, נישט געטראפן. אבער א יתום, וואס איז עלנט און אליין, מוז וויסן דעם קבר פון זיינע עלטערן, וואהין ער זאל אמאל קומען און לאזן א טרער, אויסוויינען דאס ביטערע הארץ, קדיש זאגן — — —

האבן דעריבער יידן אנגעהויבן צו זוכן אויף די חורבות כאטש שפורן פון זייערע נאענטע קברים, עפעס אן אנדענק, א זכר לחורבן.

א סך האבן געפונען:

אין פוילישע שטעט און שטעטלעך זיינען אפגעזוכט געווארן מאסן-קברים. אויף פעלדער, אין וועלדער און אויף יידישע בית-עלמינס האבן דייטשן באגראבן הונדערטער, טויזנטער און צענדליקער-טויזנטער יידישע לעבנס — גאנצע יידישע קהלות, — וואס זיינען נישט ארויסגעפירט געווארן אין די קרעמאטאריעס.

האבן יידן צונויפגענומען זייערע אפגעשפארטע גראשנס און געשטעלט מצבות פאר די קדושים. די דאזיקע מצבות אויף יידישע בית-עלמינס, אויף שחיטה-פלעצער זיינען געווארן די קברים פון די אומבאקאנטע קדושים און זיינען ארומגענומען געווארן מיט א באזונדערן פיעטעט און כבוד. איז אראפגעקומען א ייד אין זיין געבורט-שטעטל, דארט ווו ער האט איבערגעלאזט טאטע-מאמע, ווייב און קינד, איז ער אוועק אויף דעם ברודער-קבר, אויף קבר-אבות — אפשר ליגן אין דעם קבר אויך זיינע נאענטע...

* * *

זיינען געקומען רוצחישע הענט — די זעלבע פארברעכער וואס מארדן אומשולדיקע יידן אויף די וועגן און באנען; די זעלבע רוצחים, וואס האבן געשאכטן יידן אין די גאסן פון קעלץ; היטלערס יורשים אויף דער פוילישער ערד — און האבן די מצבות, די דענקמעלער, די רעשטן פון די יידישע בית-עלמינס, געשענדעט און פארניכטעט — — —

עס דערציילט די ציטונג-כראניק:

— אין קוטנע, אין דער יידישער שטאט, וואס האט געציילט עטלעכע צוואנציק טויזנט יידן, האבן די 50 לעבנגעבליבענע יידן באשלאסן צו שטעלן א דענקמאל לזכרון פאר דער אומגעקומענער עדה יידן. האבן זיי געברענגט אן אורנע אש פון כעלמנא, ווו עס זיינען אויסגעראטן געווארן די קוטנער יידן, האבן דאס אש געברענגט צו קבר-ישראל אויף דעם חרובן, יידישן בית-עלמין און געשטעלט אויף דעם קבר א מצבה. אבער אין עטלעכע טעג ארום האבן אומבאקאנטע פארברעכער די מצבה צעהאקט אויף שטיקער, אויפגעגראבן דעם קבר און אנגעפילט די אורנע מיט אומריינקייטן.

— אין ביאלע-פאדלאסקע איז דער דענקמאל פאר די יידישע קדושים אויפגעריסן געווארן דורך אן אויפרייס-באמבע.

— אויפן שטח ווו עס האט זיך אמאל געפונען טרעבלינקע ווערן אויפגעגראבן גריבער דורך דער ארומיקער באפעלקערונג און עס ווערן געזוכט ביי די טויטע יידישע גופים גאלדענע ציין און חפצים. ערשט יענע וואך האבן מיר געלייענט אין דער פוילישער פרעסע א שוידערלעכע באשרייבונג פון א פוילישן אפיציר, ווי אזוי עס זעט אויס דאס דאזיקע גאלד-זוכעניש.

אזוי ווערן געשענדעט אונזערע מתים. זיי האבן נישט קיין רו. מיט זיי קעמפט מען נאך אייך — מיט די טויטע אזוי ווי מיט דער לעבעדיקער שארית-הפליטה.

* * *

ווען די בני-ישראל זיינען ארויס פון מצרים האבן זיי מיט זיך מיטגענומען די טויטע ביינער פון יוספן.

„גיט די לעבעדיקע ברויט און פאר די טויטע תכריכים" — האט גערופן דער משורר נאך די צארישע פאגראמען אין רוסלאנד.

און מיר דארפן שרייען: לאזט צו רו אונזערע [illegible]ושים!

א יידישע פאלקס-לעגענדע דערציילט וועגן דעם פיין, וואס די נשמה האט ווען דער קבר פון מת ווערט נישט אפגעהיט.

היינט ווארטן אויף א תיקון מיליאנען נשמות.

פארשטייען מיר דעריבער דעם גרויסן ענטוזיאזם, וואס עס האט צווישן אונז ארויסגערופן דער פלאן פון קרן-קימת-לישראל צו פאראייביקן דעם אנדענק פון אונזערע מיליאנען קדושים דורך פלאנצן א „יער קדושי פולין", אויפן נאמען פון אונזערע קדושים וועלן אין ארץ-ישראל וואקסן ביימער — לעבעדיקע מצבות...

קאנען מיר מיט אונזערע קדושים נישט טאן דעם חסד, וואס אונזערע אור-עלטערן האבן געטאן מיט יוספן בשעת יציאת-מצרים — טא זאלן מיר כאטש זייער נאמען ברענגען קיין א"י.

אונזערע עלטערן, אונזערע נאענטע האבן זייער גאנץ לעבן געחלומט צו קומען קיין ארץ-ישראל. אין די געטאס, אין די לאגערן, ווען יידן זיינען געפירט געווארן אין די גאז-קאמערן האט נישט איין ייד זיך געטראכט, אז ווען עס וואלט געווען אין ארץ-ישראל, אין א יידיש לאנד, וואלט ער נישט אזוי הילפסלאז זיך געלאזט פירן צו דער שחיטה — — —

פאר מיינע אויגן שטייט נאך דאס בילד, ווען ביי אונז אין לאגער איז געפירט געווארן צום שיסן א יונג יידיש מיידל. ווען דער ס. ס.-מאן האט צו איר אויסגעשטרעקט די ביקס צום שיסן, און דאס מיידל האט געוווסט, אז אין א מינוט ארום וועט זי שוין נישט לעבן, האט זי אויסגערופן: „אוי, כ'וואל שוין נישט זען ארץ-ישראל". דאס איז געווען איר לעצט ווארט. דאס האט באדייט דער סוף צו איר לעבן און צו אירע חלומות.

יא, הונדערטער טויזנטער יידן, יוגנטלעכע, חלוצים און שומרים האבן זיך געגרייט און געהאפט עולה צו זיין קיין ארץ-ישראל — און זיי האבן נישט דערלעבט די פארווירקלעכונג פון זייערע חלומות.

זאלן על-כן די ביימער אויף זייערע נעמען וואקסן און בליען אין לאנד פון זייערע חלומות און אונזער צוקונפט. און זאל דאס יידישע פאלק אן זיי קיינמאל נישט פארגעסן!...

Adres Redakcji i Administracji Łódź 1-go Maja 13 m. 12, tel. 189-24
Wydawca: C. K. Zjednoczenia Syjon-Demokratów „Ichud" w Polsce. Redaktor: Mgr. M. TAUCHNER
Drukarnia № 10 w Łodzi. Narutowicza 32 z. 194 D—12039
Odbito w drukarni Spółdz. „Czytelnik" № 4 w Łodzi, Żwirki 2